UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldi Pervsini Commentariorvm In Pandectas Tomvs ...

Vndecim priores pandectarum libri hîc explicantur

Baldus

Lvgdvni, M.D.LVIII.

De statu hominum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95903

Visual Library

preſumant̃ realia, ſicut in obligatoriis. ſed certe ꝛ liberatio reſtringit̃, vt odioſa, ſi eſt ꝯ naturalē rōnē, facit. j. qȯ qſq; iur. l. ij. §. antepe. ꝛ vide qȯ no. in Spe. de inſtru. edi. §. nūc aūt. ꝛ verſic. itē qȯ fuit. In penis tñ dic qȯ rōne noīs appellatiui pena non trāſit in ſucceſſorē. vt no. in. c. j. de offi. vica. in nouel. q2 noīa ſcaput ſequit̃, ſ; in beneficiis dicāt in bñficio principis. ꝛ tunc aut concedit̃ tali perſone q̃ nō morit̃. ꝛ eſt reale, q2 perſonale eſſe nō pōt cum ſit perpetuū. vt. l. forma. §. ꝗꝗ. j. de cenſi. Aut concedit̃ ſingulari pſone. ꝛ tunc pōdera verba: vt extra de priui. c. porro. in dubio cenſet̃ beneficiū reale, vt latiſſima fiat interpretatio. vt hic ſm Bar. q̃ ſic no. in. l. pater. de ſerui. le. allegat etiā qȯ not. in Spec. de inſtru. edi. §. nūc aūt. verſi. ſi aūt dubiū. Et per hoc dt qȯ ſi imperator ꝯcedit iuriſdictionē in quodā caſtro qȯ vr̃ ipſi territorio caſtri attribuiſſe iuriſdictionē. ꝛ ſic quilibet cui poſtea concederet̃ ipſum caſtrū haberet eandē iuriſdictionē tanq̃ realem. niſi appareret de cōtraria mente cōcedentis ſm Bar. ſ; tu dic cōtra ſi cōcedit̃ iuriſdictio pſone in loco: q2 tūc nō territorio ſed perſone in territorio dat̃ priuilegiū. ſed ſi cōcedit perſone ꝓpter locū tunc fateor qȯ realis eſt ꝯceſſio, ꝛ tranſit ad aliū quomodocunq;. q2 coheret territorio. ar. in. l. viā conſtitu. §. ſi fundus. de ſerui. ruſti. ꝑdio. Itē poſito qȯ eſſet realis in primo caſu: tñ eſſet cōceſſa mixta ratione loci ꝛ perſone. ꝛ ideo finiret̃ ꝛ annullaret̃ extincta pſona quaſi extincta cā ſi. Itē ſi conceſſio preſumit̃ realis vt Bar. dt ſequit̃ alius effectus, de quo fuit ſatis dubitatū. Jo. andr. dicit ꝙ in dubio recurrit̃ ad cōcedētem. de aut. ꝛ viu pal. c. ex tuarū. in nouella. dicit Apoſtolicus, concedimus Petro iuriſdictionē talis ciuitatis nunquid videat̃ conceſſiſſe heredibus ſuis videt̃ qȯ ſic. q2 realis, in ꝯtrium, q2 perſonalis eſt officiȷ conceſſio. de cur. furio. l. cuius bonis. Solutio in feudo ſerua conſuetudinem feudi. vt. d. §. cum vero conradus: in conceſſione ꝟo ſimplici, dic qȯ nō trāſit poſt mortem in alienatione: vt ſi nobilis vendit ſua caſtra, dic qȯ non tranſit, vt. j. de ꝓba. l. ſi pactū. q2 pſona nō facit alienationē perſonalem niſi qñ c adiicitur reſtrictioni cōtractus. vt. j. de pac. iuriſgen. §. pactorū. ꝛ hoc de pricipum beneficiis. Inferiorum aūt liberalitates dicūtur donationes ꝛ conceſſiones, iſte aūt fiūt ita qȯ debeant̃ are rei. ꝛ tunc realiſſime. aut a perſona perſone. ꝛ tūc perſonaliſſime. ſed ſi debeantur illa iura a re perſone, vt in vſufructu ſunt pſonales. de ſerui. ruſti. predi. l. pecoris. de ſeru. l. vt pomū. ꝛ qȯ not. j. de vſufru. l. ſi quis ita. ſcias tamen ꝙ etiā in perſonaliſſimis actibus inſeparabiles pſone includuntur. vt. j. de verb. obli. l. ſi ſtipulatus fuero per te non fieri. Bal.

BEneficium. Bñficia pncipis ſūt latiſſime interꝑtāda. h. d. In gl. vt ſi ibi videat̃ idem in penis C. de inceſt. nup. l. cum ancillis. ſ; ibi iō. q2. l. vlti. procedit. docto. reprobant iſtud exēplū gl. q2 nō probatur. l. vt cōceſſa domo videantur cōceſſa mobilia ibi exiſtētia: vt vegetes ꝛ ſimilia ar. tñ ꝓ gl faciat l. ſi qñ. C. de bo. va. lib. x. ſ; Guil. ponit exēplū p. l. ij. C. de caſtr. et miniſte. li. xij. Tu pone exēplū. ſi princeps bannitū rebanniuit ſimpliciter, vt videat̃ in integ. reſtituere. facit qȯ no. Cyn. de ſen. paſ. l. in qōne. Itē dico in ſtatutis, q2 cum iſtud ſit bñficium eſt latiſſime interpretandum. ¶ In ea. gl. ibi. l. j. ſed ibi ideo. q2 illō priuilegiū nō eſſet aliter priuilegium, ſ; ius cōe: qȯ eſt abſurdū. Ibi ratio reddit̃. itē ibi priuilegiū, hic beneficiū ſm Pe. ibi concedere d;. tu dic ꝙ latiſſime eſt interpretādum. vt hic. qñ tangit ius ꝯcedētis. ſ; ſi ius tertij eſt reſtringēdum. extra de aut. ꝛ vſu pal. c. ex tuarū. Reſcripta vero que nō emanant per iura, ſed ad
a lites ſunt ſtricte interpretāda.[a] extra de verb. ſigni. c. cū olim. de
b reſcrip. c. cām.[b] Diſpenſatio etiā eſt ſtricti iuris ꝛ reſtringenda. vt not. Inn. extra de elect. c. dudū eccleſia. facit de ꝯſan. ꝛ affi. c. q2 dilectio. de vulg. ſubſti. ex facto. vbi eſt tex. no. adde qȯ notat Inno. de priui. c. dudū. ꝛ de deci. c. ex multiplici. qȯ not. de offi. deleg. c. ex literis. in no. Additio Baldi.

BEneficiū. ¶ Nunquid hec. l. vēdicet ſibi locū in diſpenſationibus. not. Inno. de elec. dudū eccl'ia. in gl. not. ar. ꝛ in. c. l; extra de tranſla. epiſ. ¶ In ſi. tex. vide. de offi. dele. ex literis. in nouel. facit ad hanc. l. qȯ not. extra de deci. ad audiētiam in reſcrip. ꝯ q2 ibi eſt ſtricta interpretatio faciēda. de verb. ſig. c. olim. ꝛ facit extra de dona. c. paſto. ꝛ vide qȯ plene no. per Inn. de priui. c. dudū. ꝛ de reſcri. c. cām que. ¶ In gl. j. iſtud primum exemplū nō ꝓbat̃. l. Scōm exemplū eſt de priuilegio nō de beneficio. Tertiū de. l. ſi qñ nō procedit. q2 ibi eſt virt⁹ verborum prolatorū nō natura bñficij. Ideo pone exēplū per. l. ij. de caſtrē. pecu. ſm Guil. ibi. adiacentia. Sed vr̃ idē in penis. vt. l. cū ancillis. ſed ibi iō. q2 lex ibi. de inoffi. teſt. l. ſi qñ. ſed ibi priuilegium, hic bñficiū ſm pe. Sed ꝯtra. q2 ibi lex nō reſiſtit nec aſſiſtit. ꝛ ſi preter. l. vt in. §. alteri. iō dic aut beneficiū emanat in caſu expreſſo per. l. vt ibi. aut in caſu omiſſo, vt hic, q2 hic extēſio nullam habet repugnantiā ſeu reſiſtentiā. ¶ In ſi. gl. vel plenius diſtingue circa beneficia: quia beneficium principis, aliud eſt reſcri-ptum, aliud dipenſatio, aliud priuilegiū reſpectu reſcriptorum ſtricte interpretat̃ inducēdo eā ad ius cōe: q2 ad iuris cōis obſeruātiā emanare credunt̃. vñ nō eſt recedēdū a iure cōi niſi qñ eſt clare ꝛ indubitabiliter expreſſum in reſcripto. extra de reſcr. c. cām q̃. Diſpēſationē ſīr. reſtringimus, vt extra. de ꝯſang. et affi. q2 dilectio. ꝛ de vulgari ſubſti. l. ex facto. ¶ Bñficiū autem aut tāgit ius cōcedentis, q2 tunc latiſſima fit interpretatio. exēplū vt hic. Ita tñ qȯ nō recedat̃ a verbis ꝛ tenore ꝑuilegiorum. Aut tāgit ius aliorum, ꝛ tūc ſtricta fit interꝑtatio. extra de aut. ꝛ vſu pa. ex tuorū. j. ne qd in loc. pub. l. ij. §. merito. ſm Inno. et Ricar. mal. Interpretat̃ Juriſc. bñficiū imperatoris, vt hic, et j. de vulg. ſubſt. l. ex facto ſic interꝑtat̃ lex. vt. l. nō poſſunt. ſ; h̃ latiſſime ibi benigne. vt. l. benigni⁹. neq; eſt gñlis ꝛ neceſſaria interpretatio eius ꝛ ſic nō ob. ꝙ ille interpretet̃ qui cōdit. C. de legi. l. ſi. ꝛ de vete. iu. enu. l. ij. Richar. mal. Cy. ꝛ ſic poteſt iudex b pronunciare ſuper priuilegio ipm interpretando ſed non ipm annullando ſi de eius viribus dubitat̃. extra de iud. cū veniſſet ꝛ adde qȯ not. Inn. de reſcri. c. capitulū ſancte crucis. in vl glo. ꝛ de ꝯſang. ꝛ affi. qȯ dilecto. Bald. ¶ In ſi. text. hic q̃rit Guil. ſi do. alicui oīa bona mea, vtrū contineant̃ actione. ꝛ dt qȯ non q2 additur nomē meū qȯ ſignificat dñium. Cyn. quia ipſa actio mea eſt ſ; non ſit mea res per ipſam actionem mihi debitam. et qui ſatiſda. cog. l. ſciendū. §. ſi fund⁹. ꝛ de pecu. l. ꝙ tuberonis, §. i peculio. de verb. ſig. l. mouētium. j. ad trebel. l. cogi. de verbo. ſig. princeps bona. de vſufru. leg. l. vxori mee. ¶ Item contra Gui. eſt expreſſe. j. rē pu. ſal. fo. cū pupillus. Quid ſi omnia bona pronūciat̃ in tenutam. rñdeo de oībus intelligit̃ ꝙ in pronunciando ſimul ꝓnūciat̃ de oībus: ſ; in exequēdo eſt ordo. vt. l. a diuo c pio. de re iudi. ¶ Quid ſi ſtatutum dicit qȯ oīa bona homicide publicent̃. vtrū intelligat̃ de noīb⁹ debitorū. dic vt in Spec. de fruc. ꝛ intereſſe. §. j. ver. ij. querit. ꝛ ſe. ꝛ in. c. j. de re. eccle. non alie. d in cle. per pa. facit de ann. l. liberto. §. lucius. ꝛ iuxta hoc venit ꝙ
c dicit vtrum debitores ſoluētes fiſco liberent̃.[c] de quo p Dy. j. de ſol. l. creditor. ꝛ in ſpe. de ob. ꝛ ſol. §. nunc aliqua. ꝟ. illud querit̃ ecce. ꝛ. l. paulo calimacho. §. fin. de ſol. ¶ Querit hic Gui. Si vendidi tibi res meas vtrum veniat haſta Petri. ꝛ dic qȯ ſic. l. oīa. §. cū ita. de leg. ij. ꝛ. C. de ver. ſig. l. ſi. nam appellatione rerum etiā pſone ꝯtinent̃. Sed certe maior dubitatio oritur ꝛ ꝟ. meū. vt. j. ſi ager. vecti. l. j. §. qui in ꝑpetuū. tñ q2 hec verba demonſtrationis loco adiiciunt̃ verum eſt cōtineri. de here. inſti. tale. §. fin. adde cum in obligatione oī; bonorum venient noīa. qȯ not. C. de her. act. l. j. §. heredē mariti. an in obligatione poſſeſſionū cōtineantur res mobiles. dic p Guil. de acq. poſ. licet. ¶ Item vide Inn. de dici. ex multiplici ſig. q2. c. tua. p Inno. quidā de diſpenſa. vide p Archi. xij. di. nos qdem. ꝛ Inn. de ꝯceſ. ꝑbē. dilectus. ꝛ vide Archi. lxix. di. qm̃. ꝛ. j. q. ij. clericos. ꝛ. j. q. vij. §. niſi. e ꝛ. viij. q. j. l;. ꝛ. vij. q. j. ſi quis. in ſi. ꝛ xvj. q. j. eccleſie. ꝛ pleniſſime de materia priuilegiorū. vide. c. q2 frater. p Archi. ꝛ. xvj. q. vij. congregatio. itē ſi ꝑ modū priuilegij ꝯceditur alienū arbitriū intelligitur liberum. l. j. de teſta. mil. ¶ Ultimo diſtingue aut concedit impator reſcriptum ad litē, aut ad gratiā. ſi ad litē ſtrictiſſime eſt interpretādū. j. de offi. ꝑſi. l. ſepe. ꝛ. l. ſi. ſi ad gratiā, aut ꝑ hoc petunt̃ euelli iura ſolennitatis ꝛ idē. vt. l. ſi qñ. C. de inof. teſt. ſi ad gratiam faciēdo. aut ꝯtingit ius ꝯcedentis tm̃, ꝛ tunc pleniſſime. vt hic. aut alterius ius leditur, ꝛ tūc ſtrictiſſime. vt. j. ne qd in lo. pub. l. ij. §. merito. Bald.

¶ De ſtatu hominum. Rubrica.

1 ☞ Nomine rerum mearu;, nunqd cōtinētur hoīes mei.
2 An ſit differentia inter res ꝛ bona.
3 Donans vtenſilia ſua, an intelligatur cōia donaſſe.

OMne ius quod vti-//f mur. Qm̃ non intēdo recitare glo. leues, venio ad alia. Et q̃ro, dico, dono tibi oēs res meas. nunq videor tibi donare noīa debitorū meorū. ꝛ vr̃ ꝙ ſic. j. ad treb. cogi. in prin. ꝛ. l. ſi legatus. §. j. in ꝯtrariū, illud eſt meū qȯ vendicare poſſum. de aur. ꝛ
d arg. leg. l. quintus. § argento.[d] ſed nomē vendicare nō poſſum, q2 pſonalis actio ꝛ realis diſtingunt̃. vt ſpēs quaſi oppoſite. vt inſt. de action. §. j. Itē hoc ꝓnomē meum, eſt ꝓnomen poſſeſſiuum. ſed iura pſonalia nō poſſident̃. vt. j. quorū bono. l. fin. ergo non includuntur in tali donatione. ſi aūt dixiſſem. res ad me ꝑtinētes. tūc nomina debitorū includerentur, q2 verbū rei, eſt ge-
e nerale.[e] verbū ꝑtinere[f], eſt gñale. ergo ꝛc. ar. j. ſi cer. pe. l. j. ꝛ de
f ver. ſign. l. verbum pertinere. ſm Guil. ꝛ Cy. ꝛ idē in verbo habere. vt dono tibi omnia bona que habeo. nā habere dicimur ea que credito habem⁹. vt. j. de re. iur. l. qui actionē. ꝛ de acquiren. rerū do. l. rem in bonis. ſed ſi dico, dono tibi id qȯ habeo. Peruſij. actiones perſonales non continentur, quia locus nō circunſcribit illa incorporaliſſima. de leg. ij. l. Caius. in princi. C.

d ij

a ¶ Interꝑtāda. Addȯ idē tenēte; do. bar. ſo 3i. i cōſi. xc. inci. viſo ꝑ ceſſu circa med. iij. co. in. j. parte. et do. pe. phil. cor. in ꝯſi. cclvij. ici. viſo. lr̃a. a. i. ij. pte.

b ¶ Cām. et ibidē. vide Fel. in. xi. ver. limita hāc dclaratione ꝛ an ꝛ qñ latiſſime extēdat̃. vid ꝑ eū in c. poſtulati xj. col. ꝟſi. circa. iij. cū ſeq. d reſcr.

c ¶ Liberēt Addȯ eūdē i. l. j. ti. ſeq.

d ¶ §. argēto. Et ibide; vid bar. in. j. co. ꝟ. q̃ro aliqs donauit ꝛ. d. ale. d imo. i. l. j. j. ſi cer. peta. ꝛ do. abb. i. c. fin. d pſcri. ꝛ. d ale. d imo. i cōſi. clxxxv. i vl. cha. i ij. pte.

e ¶ Gñale. Addȯ Frā. are. in. l. j. j. de acqren. poſ. i. iij. co. ꝟ. ad ſ;. ꝛ ꝙ ibi dixi i apoſti. et Fel in. c. relatu;. circa mediu;. ij. col. d of. dele. ꝛ domi. Pet. phi. cor. i ꝯſ. xx. incip. vr̃. in lr̃a. o. i. iiij. pte.

f ¶ Uerbu; ꝑtinere. de q̃ ꝟbo vid Fel. i rubri. d reſcrip. ꝛ qȯ ibi dixi i app. ꝛ Fel. etiā. i. c. int dilectos. d fide inſtr. ꝛ d. pe. phi. cor. i ꝯſ. clxxxviij. ic. q2. i. lr̃a. g. i iiij. pte. ꝛ frā. are. i. l. Cēturio. j. d vul. ꝛ pu. i vlt. col.

de preſcri lōg.tpis.l.fin.de ind.l.ſi fideicū.§.tractatū.ꝛ facit ad
ꝓdicta.C.de vſufru.l.j.C.de ſecū.nup.l.hac edicali.§.is illud.ꝛ
de vb.ſig.l.princeps bona ſi aūt dixi oēs poſſeſſiões meas an
contineantur mobilia puta libri.vel ſe mouentia,puta boues.ꝛ
dic qđ non ex cōmuni vſu loquendi.C. de cōpen.l. fina.ꝑ Cyn.
¶ Sed pone dico ſic,dono tibi qcqđ habeo in domo nunquid
videar tibi donare frumentum qđ habeo venale vel mercātias
venales ꝛ videtur ꝙ nō.ſicut in legato non veniūt.ſ.de vſufr.le.
l.generali.§.vxori.niſi aliud ibi nō ſit.ar.l.fundus qui locatus.
de fun.inſtru.de auro ꝛ argē.l.pediculis.§.item.In contrarium

a ¶ Fiſco. Ad de eūdē.ſ.i l.ſi.C.ő conſti.princip. circa ſi.

videtur.ſ.de pigno.l.cum tabernam.de verb.oblig. quicquid
aſtringende.iij.reſponſo.ꝛ hoc verum dūmmodo mercātie ſint
ipſius teſtatoris.nā verbo generali ius ſuum ſolum donare vi
detur.C.de le.l.vxor patrui.ꝛ.ſ.de contrahen.empt.l.qui taber-
1 nas.¶ † Sed nūqđ nomine rerū mearū continentur homines
mei.ꝛ videtur ꝙ nō,qꝛ perſonarū ius eſt diſtinctū a iure rerū.vt
hac.l.In contrariū videt̃ de le.ij.l.omnia.§.cū ita.C.de ver ſig.
l.ſi.Et hoc tenet Guil.niſi eſſent ſanguine cōiuncti.nā in gene-
rali ſermone non preſumitur quis loqui cōtra illos qui ſunt de
ſuo ſanguine.argumē.ſ.de pig.l.obligatione.C.ő excuſ.tu.l.hu
manitatis.ꝛ extra de ap.c.poſtremo.ꝛ facit.ſ.de her. inſtſ.l.ta-
lem.§.ſi.¶ Ultimo no.ꝙ ſi in vniuerſali diſpoſitione eſt dictio
mea.non reſtringit vniuerſale diſpoſitum.vnde ſi dono gregem
meum etiam aliena capita includuntur que ſunt ő numero gre
gis.de rei.ven.l.marcellus.ſed in generali diſpoſitione reſtringi
tur.vt dono omnes ſeruos meus.de leg.iij.l.ſeruos aut ſuos:
ſed quando rei certe adijcitur dictio illa ponitur magis demō-
ſtratiue ꝛ aſſertiue ꝙ̃ in modum limitationis.vt cum dico do-

b ¶ Titulorū Vide do.a lex.de imo. in rub.ſ.ſi cer.pe.

no tibi ſtichum ſeruum meum.qꝛ hec adiectio non minuit ꝯtra
ctum vel legatuꝫ certe rei.vt ſtichum qui meus erit.de leg.j.niſi
ponatur in vim conditionis,qꝛ conditio reſtringit diſpoſitio-
nem.vt ibi patet ꝛ in pluribus locis.¶ Sed pone dico dono ti
bi omnes domos meas quas inhabito.modo propter mortali
tatem fugeram in comitatu. ꝛ ibi morabar ad tempus peſtis
an veniat in donatione illa domus comitatus.ꝛ dico ꝙ non.vt
l.j.§.habitare.ſ.de his qui deie.vel effu.nā.vt aiunt,verbū ha-
bito eſt frequentatiuū.ideo de rata habitatione ꝛ momenta-
neo non eſt intelligendum.nō eñ ſingula momenta habitatio
nem faciunt.ſꝫ animi reſidentia.ar.ſ.de condi.ꝛ demō.l.ſi quis
ita legauerit.dū vxor mea nimirū ſi nōnulla ex aīo eſtimantur.
ſ.de capti.l.nihil.ſ.de pig.l.debitor.de he. inſti.l.ex facto.§.rerū
aūt.¶ Sed quid ſi dixi dono tibi qcqđ habeo in bonis ꝛ ha-
beo vſumfru.formalem.an videor donare ꝯmoditatem eius et
videtur ꝙ nō,vt.ſ.de vſufru.le.l.j.qꝛ illud qđ nō eſt aptum eſſe ő
proprietate.vſufru.formalis nō dicit̃ proprie de bonis meis ſꝫ
2 nec preciſe ſit extra bona.ar.ꝯ in.d.l.vxor patrui.¶ † Sꝫ an eſt
differentia inter res ꝛ bona.ꝛ videt̃ ꝙ ſic.ꝙ bono.nomē magis
ſignificat ius ꝙ̃ corpꝰ vel factū.ſꝫ nomē rerū magis factū.i.cor
pora q̃ facti ſūt demōſtrare ꝯſueuit.vt.l.multū.ő vſufr.leg.imo
3 dic.vt ibi no.¶ † Sꝫ pone dono tibi oīa vtēſilia mea nunquid
includunt̃ ꝯmunia ꝛ dico qđ nō:qꝛ vnū ex ſimplicibus.i.alte-
rum extremum non continet mixtū.de leg.iij.l.hoc legatum.

OMne ius. In glo.hoc vꝛ̃ ibi,ēt actiones. ex hoc vꝛ̃ ꝙ ſi obligauero tibi
oēs res meas,etiā noīa debitoꝝ videātur obligata.
Idē ſi dono.ſic ſi ꝑ ſniam confiſcata ſunt oīa bona.

c ¶ De paricidio. Adđ Feli.in c.cū iuramento in.ſi.ő homi.

Mar.vt etiā nomina cōtineantur.pro hoc facit.ſ.de pecul.l.ꝙ̃
tuberonis.§.in peculio.de verb.ſib.l.princeps bona.ꝛ.C.de vſu
fru.l.j.ꝛ qđ nota.in ſpe.de fruc.ꝛ intereſſe.§.j.verſ.ſecūdo queri-
tur.ꝛ ver.ſeq.Et pro hoc patet qđ confiſcatis bonis alicuius
a debitores liberantur ſoluēdo fiſco.ᵃ de quo per Dynū.ſ.de ſolu.
creditor.ꝛ in ſpe.de ſolu.ꝛ ob.§.nunc aliqđ.ver.aliud queritur.
Guil.dicit hic quod appellatione rerū mearum non continen-
tur nomina que vendicari non poſſunt . ergo mea non ſunt.l.
Quintus.§.argento.ſ.de auro ꝛ argē.leg.breuiter prima opi.eſt
vera ſed Cy.hic non approbat.aliego duas.ll.ſcꝫ.l.j.C.de vſu-
fru.ꝛ.l.cū pupillus.ſ.rē pu.ſal.fo.facit.ſ.de iure ſi.l.defertur.§.j.
ꝛ qđ no.C.de here.Action.l.heredē mariti. qđ no.ꝑ iſta.queſt.
quia orit̃ dubitatio ex verbo,meas,qꝛ eſt dominij ſignificatiuū
ſed alia dubitatio orit̃ ex verbo omnia qđ eſt rerū diſtributiuū.
vnde ſi fiat mētio mobiliū ꝛ immobiliū querit̃ an cōprehendā
tur noīa iſta.queſtio nō cadit hic.ſed determinatur in.l.mouen
tium.per gl.ꝛ doc.ſ.de verbo.ſigni.dixi.in.l.j.C.ſi aduer. tran.
¶ Querunt doct.ſi do alicui omnia bona mea,vtrum continen
tur vaſalli dubitatio eſt qꝛ iſtud verbum meum videtur referri
ad directum dominium qđ in eis non habet̃.patet ex no.in.l.ſi
minor.§.ſi ſeruus.ſ.de euic.ꝛ.l.j.§.qui in perpetuum.ſi ager ve
ctig.ꝛ.l.iij.ſ.eo. Cōtrarium determinauit Guil.ꝛ Cy.poſt eum,
qꝛ dediſſe videor ius quod habeo.ſ.de contrahē.emp.l. qui ta-
bernas.C.de le.vxor patrui.ꝛ probat̃ in.l.oīa.§.cum ita.ſ.de le.
ij.de here.inſti.l.talē.§.ſi.que eſt.l.multum ad hoc notabilis.

OMne ius. Uide contra Guil. hic.l.j. C.de vſufru.ꝛ per Iaco.ő aret.in.l.ad
eum.de dona.ꝛ per Guil.in aut.hoc ius porrectum.in
nn.tex.querit hic Guil.vt dixi.ſ.in.l.fin.precedente.

b CUm igitur ¶ No.arg.ab ordine titulorum.ᵇ ꝛ ſic prioritas titu.i ſi-
gnificat potiatē eſſe.ꝛ ex hoc dicit Mar.Syl.quod
teſtamentarius ꝯfirmatus prefertur legitimo tutori
ex ordine titulorum,quia confirmatio operatur ſecundū natu-
ram rei confirmate ſecundum Mar.ſil.

Additio Baldi.

Cum igitur. Ibi ꝛ his proximos.not. arg.de or-
dine titu.

SUmma itaqꝫ. ¶ Not.omnes in plurali poni pro omnis.in ſingu
lari numero.ſed certe ſingularis numerus non reſtrin-
git dictionem oīs.ꝛ iō dic ꝙ oēs et omnis idē eſt dicere.nō ob.
ratio gl.qꝛ ſenſum hic ſpectamus non verba.

SUmma. In gl.j.ibi.i.ꝓma hec vera.In ea.
ibi.digna vel ꝓ cipua.i. principa
lis.ꝛ hec eſt etiam vera.In ea.gl.ibi.§.ſi ibi non erat
appoſitum ſignum vniuerſale collectiuum.nam cum
apponitur non poteſt fieri reſultatio in ſingularitates.nā ad ve
ritatē orationis cuius ſignificatio ſumit̃ ex vniuerſo requirun-
tur oīa vera eſſe.ſ.de re.dub.l.ſi is qui ducenta.§.vtrum.ſꝫ fallit
illlő ꝓpter abſurdū intellectum q reſultaret.In eadē gloſſ.ibi
aſſcriptitij s iſti deſeruiunt agriculture.tamē licet faciat ſeruile
miniſterium eſſentialiter liberi ſunt.quod patet,qꝛ in legitimis
actibus admittuntut vt liberi,vt not.inſti.de iure ꝑ.vñ ſi baro
habet vaſallos licet nō poſſint recedere a loco ex conſuetudine
illius vaſallagij tamen non propterea ſunt ſerui,ſed debent ſer
uitium limitatum,ꝛ facit qꝛ dominus non poſſet eos alienare
ad duriorem ſeruitutem.vt not.ſ.de fideicom. liber.innitus.in
gl.ordinaria.
1 ☞ Libertas dicitur eſſe triplex.
2 Bannitus captus a familia,non poteſt occidi per priuatos.
1 LIbertas. † No.hic ꝙ triplex eſt libertas.
ſ.intētiōis,vt liberi arbitrij vo-
luntas.itē opis,itē ſtatꝰ.ꝛ de hac tertia libertate lo-
quit̃ hic.Et aūt libertas plurimum poſſe i his q̃ de
cet poſſe. Hec libertas,qꝛ eſt de iure naturali ꝓſumit̃,niſi ꝯtrariū
probetur.ꝛ qꝛ iuramentum fidelitatis ꝛ fidelitas ipſa quedam
ſeruitus eſt.vt.ſ.de vſufru.l.ſi caius.§.j.in gl.ord.cōſtat qđ ne-
mo eſt alteriꝰ homo vel fidelis niſi hoc eſſe probetur.ꝛ probatur
eſſe,ꝑbato ꝙ debeat eſſe.ꝛ adde qđ no.inſti.de iure pſo . Itē qꝛ
dicitur hic quod captus non debet occidi.dicit Iac.de areti.ꝙ
2 bānitus † captus a familia nō pōt occidi per priuatos.qꝛ reſ-
publica eſt in poſſeſſione.ꝛ qꝛ via ordinaria per publicā captu-
ram excludit extra ordinariā ꝛ priuatam.ꝛ qꝛ melior eſt condi-
tio preuenientis.ꝛ ideo conſanguinei venenātes bānitū in car-
c cere ne vituperentur ſi ſuſpendatur,tenentur de paricidioᶜ.hoc
tenet Cy.ꝛ Iaco.de aret.Alij dicunt cōtra.ſ.de acquirē.re.do.
l.in laqueū.per Dy.tene qđ ſi eſt captus per aliquos priuatos
pōt occidi ſtatuto permittente occidi bānitum alias non.C.de
male.l.fin.ſed ſi eſt captus per pretorem ſtatim priuatus perdit
ius occidēdi.qꝛ publica authoritas prefertur priuate.ſimile dꝛ
ꝙ publica vox prefertur priuate.ſ.de here.inſti. l. teſtamento
dñi.¶ Sed quid ſi nō eſt captus,ſed citatus.dū ad pretorē
vadit occidit̃. Reſpōdeo ſi iam ſe repreſentauit,ꝛ eſt ſub ocu-
lis pretoris non poteſt occidi. nam cum non eſt verſimile qđ
pretor permittat eū recedere debet haberi pro capto ꝛ ita iu-
dicauit do.Odofre.florentie. Si autē nondum peruenit ad ꝓ
torē occidi poteſt:niſi ei data ſit ſecuritas.ꝛ de ea conſtet occi
denti. iuxta nota.de pub. iudi. l.is qui reus.ꝛ facit quod not.
iij.qđ.ix.c.hortamur.ꝛ forte eoipſo qđ eſt ſic citatꝰ qđ neceſſe
habet cōparere,videt̃ data ſibi ſecuritas.arg.ſ.de iudi.l.ij.§.e
quoqꝫ. qꝛ non debet ſub pretextu precepti pretoris decipi.ar
in.l.j.C.de his q ve.eta.impe. Sed hoc nō affirmo,qꝛ gl.vide
tur velle qđ detur ſibi ſecuritas,que eſt qđā interlocutoria iu-
dicis.q̃ cā cognita debet ferri.ꝛ ideo caueat ſibi.qꝛ cōparēs ſi-
ne ſecuritate poſſet puniri de crimine ꝑ quo reperit in banno.
ꝛ occidi a quocūqꝫ.ꝛ ab alio bānito,qꝛ in ꝑluribus delinquē-
tibus vnus aliū deferēs ꝓmiat̃.ꝛ non punit. Itē qꝛ nō attēdit̃
intereſſe patiētis,ſed publicū itereſſe,vt.ſ.ad.l.iul.de ābi.l.j.ꝛ
ſ.de cu.reo.in eos.in ſi.ꝛ.j.ad ſill.l.ſi quis i graui.§.hi quoqꝫ.ꝛ
h verū niſi iꝰ occidēdi i bñficiū datū ſit:puta dicit ſtatutū qđ
licet heredi facere vindictā patris. na ſi bānitꝰ eſt.tūc ei nō lꝫ:
qꝛ beneficium ꝑdidit per bānum.de capi.diminu.l.amiſſione.
§.j.de hoc.ſ.ſolu.matri.l.cum mulier.ꝛ ibi videre poteris.

LIbertas. In gl diffinitur.in fine.dic quod ſe
cundum ius naturale primeuum
omnes homines erāt liberi. Libertas autem conſiſtit
in explicatione

in explicatione quorūlibet actuū poſſibiliū. nam circa impoſſibilia vel illicita nō verſatur libertas. l. fi. C. de ſen. paſ. ꝛ ita non ſeruatur circa ꝓhibita iure gen. vel ciuili. ꝛ ille poteſt eſſe alius intellectus.

Serui. Inducit̃ in arg. ad queſt. Pꝛio qd ſi ſtatutū ꝑmittat bona rebelliū occupari: intelligit̃ qd fiāt pꝛimi occupātis ꝛ nō poſſant ei auferri. facit. j. d acq. re. do. l. i laqueū. Secūdo inducitur in arg. ꝙ poſtq̄ bānitus eſt captus a familia nō pōt impune offendi:[a] qꝛ cū per hoc ſit in foꝛtiā cōis poſit⁹ ipſa republica videt̃ occu
a paſſe. ꝛ ideo etiā ſi ꝑtās capiēs talem bannitum occideret eū non per viā iuris ſed per viā facti videret̃ ꝙ deberet puniri ſcd̃m Jac. de aret. Dy. tenet cōtrariū in. l. in laqueū. j. de acqui. re. do. opi. Jac. plus placet Cy. ꝛ ita cōiter tenetur. facit. l. fi. C. de mal. ꝛ math. ſm quoſdā. tñ mihi videt̃ ꝙ nihil faciat, qꝛ ibi nunq̄ licuerat ab initio occidere, hic ſic.

Additio Baldi.

Libertas. Ibi ꝙ vi. ſcȝ iure gentiū. Ibi autem iure ſ. ciuili. Ibi nec occidere an pendente q̄ſtione nullitatis bāni poſſit bānitus occidi dic vt not. Dy. de acqui. poſ. ſi ſeruus. nec ob. l. ſi qs filio. §. pe. qꝛ hic quoad excuſationē delinquentis. Ibi quoad ius teſtādi. ꝛ intellige dictum Dyn. poſtq̄ ſi ſnīa eſſet aliqua tranſiſſet in rem iudicatam. An autē bannitus capt⁹ a familia poſſit occidi. dic ꝙ ſic. in. l. in laqueū. de ac. re. do. Jac. de are. diſputat contra ꝛ melius. pꝛo quo facit. C. de ope. libe. l. fi. cum iura ſint equalia melioꝛ eſt conditio pꝛeuenientis. de noxa. ſi quis a multis. Itē qꝛ obligatus eſt curie per pꝛius. ergo ꝛc. j. loca. l. in operis. Item per remedium oꝛdinariū ceſſat extraoꝛ. ꝛ facit. C. de malefici. ꝛ math. l. quicūq̄. de hoc dic per Cy. in addi. Bal. In glo. i. ibi facere quod vult inſpecto iure ciuili. Bal. ibi niſi vi. i. facto. ſecus ſi per contractus, Bal. Ibi aut iure quolibet. l. quā tuberonis. j. de pecu. Bal. Ibi, liberi ꝛc. ꝛ ſcd̃m hic diffinitur libertas liberoꝛum non libertas ſeruoꝛum.

Et ſeruoꝛum. Nota quomodo liber homo poteſt ſe vendere.

Additio Baldi.

Et ſeruoꝛū. Ibi conditio id eſt onus ſtatus. Ibi ante. xx. no. hic qd facilius qs alienat ſe quā ſua. vide Cy. in aut. ingreſſi. ꝛ dic vt ibi. Bal. In gl. j. in fi. ꝛ ſic quoad officia. eſt differētia in ſeruis. Bal. in gl. ij. ibi: gratia participādi. No. quid ſignificent iſta verba ad participādū facit ꝓ ſtatutis dicentibus ſi quis iuerit ad inſultandum: vel ſi quis iuerit ad caſtrum capiendum ꝛ ſimilia.

1 **Ingenui.** †No. ꝙ etiā ſpurij ſunt ingenui. † Itē not. ꝙ mu
2 lieres etiā pꝛegnātes ꝑnt bābiri ꝛ expelli de ciui
3 tate. j. e. l. imperatoꝛ. la. ij. † Itē no. ꝙ inſpicit̃ tempus qd ꝓdeſt innocē
4 ti, ꝛ nō tp̄s qd nocet. † Alteri⁹ no. ꝙ qn̄ certū tp̄s nō eſt determinatū ita ꝓdeſt mediū tēpus ſicut quodlibet extremoꝛū. ¶ Ultimo not. hic
5 † ꝙ licet mulier grauida excōicetur: tamen partus nō eſt excommunicatus, qꝛ matris exilium non nocet partui.

Additio Baldi.

Ingenui. Ibi ancilla facta ꝓ ingratitudinē. Ibi expulſiua. no. ꝙ lȝ bāniatur mulier pꝛegnās, tñ partus non eſt in banno, facit. j. eo. l. imperatoꝛ. Bal. ¶ Not. bānitū dici expulſum de ciuitate. ſ. localiter ꝛ ſignificatiue. i. de ciuilitate. Adde qd dixi in cōſti. omnē. §. hec autē tria. s. Ibi vel ſaltem. Ibi medio. No. ꝙ medium non regulatur hic per extrema.

Et ſeruoꝛū. Ibi, qꝛ calamitas matris nō debet. rō illius ver. Et cōtrario. Ibi, ex hoc pōt eſſe illatio ꝛ rñſio. ¶ In gloſſ. qa nullus. ibi, quoad officia non quantū ad indiuiſibilem ſtatū quia ſeruitus non habet membꝛa diuidentia. ¶ In gl. no. quatuoꝛ ibi participet. ſi hoc eſt tertiū. ergo nō icludebatur ſub ſcd̃o, ꝛ ſic facit qd aliud eſt ſi ſtatutū dicit ſi quis ceperit. aliud ſi dixerit inuenerit, puta ſi ſtatutum dicit ꝙ inuentus ludere ī eccleſia puniat̃ in cētū certe nō requiritur ꝙ ſit conſummatus act⁹ capture ſed actus inuētio
b nis.[b] in gl. quaſi dicit hic Cy. ꝙ delictū parētum nunq̄ ſit immediata cauſa pene coꝛpoꝛalis in filios. vnde banna que dant̃ naſcituris nō pꝛocedunt ſm rationē. qꝛ nō ſunt in rerum natura nec eſſe poſſunt ingrati C. de inoffic. teſt. ſi quis in ſuo. §. legis autem.

Libertini. In gloſſ. Ibi. iuſta. i. vera. iſta ſunt cōuertibilia loquendo de vera iuſticia veritas enim eſt mater iuſtitie.

Libertini. ¶ Nota ꝙ idem eſt iuſtum ꝛ verum ſecūdum vnā expoſitionem. veritas enim eſt
c mater iuſticie.[c]

Additio Baldi.

Libertini. In gl. in pꝛin. arg. ꝙ ſi datū eſt alicui arbitrium pꝛonunciandi, dūmodo iuſte qd intelligatur id eſt dummodo ſequatur veritatem. Bal.

Additio lecture vacantis. in. l. qui in vtero.

Qui i vtero. Pꝛo. q. de lupa que hic foꝛmat̃ vide. j. loca... ſed addes. de adul. l. ſi quis, ad hanc. l. vide Jaco. ad trebel. led ꝛ ſi. de lib. ꝛ poſthu. titius. §. j. Ibi cuſtoditur, quia natus fingitur. Hec eſt fictio ſiue pꝛiuilegium. ꝑem perſonam non egreditur vt ſtatim dicet. In gloſſ. j. ibi deficit.

a ¶ Offendi. Uide bar. referētē Dy. i. l. ij. C. ad. l. coꝛne. de ſic. vbi no. hic diſputat. ꝛ vid Fel. in. c. cū iuramēto. ad fi. ī ver. vtrū īpune. d homi. ꝛ idē dic d bānito q tollerat̃ ī ciuitate, qꝛ offendi nō pōt cū diſpēſatū videat. vt ꝑ fel. i. c. ſicut iudei. ī ꝑn. ij. co. ī glo. in verb. ꝑtātis. poſt ꝑn. ver. de iudeis.
b ¶ Inuētiōis. Sȝ nūqd hoc dictū locū habeat qn̄ ſtatutū dt qd inuētus cum armis puniat̃ in. x. li. aliq dicunt qd nō. vt Barto. ꝛ Alex. i. l. iij. neratiꝰ. j. de acqr. poſ. ꝛ Bar. ī. l. j in pꝛin. vbi etiā per Alex. e. ti. ꝛ pan. de caſ. bar. ꝛ idē Bal. in. l. itē lapilli. de re. diui. ꝛ in. l. qui ſeruum. vbi per Ang. ꝛ Alex. d verb. ob. Ang. vero vt refert. d. Alex. ī. d. §. neratius. aliter dt ꝙ ſufficit inuētū ꝯuinci ꝓbationibus: tamē Jo. de imo. dicit ſeruari opi. Bart. in pꝛact. ſed Ludo. in. d. §. neratiꝰ tenet opi. Ange. qui etiā aliter loqt̃ in. l. nec in eo. §. ius occidēdi. de adult. ſi vero ſtatutū diſponat qd depꝛhenſus cum armis puniat̃ tūc bñ intelligit̃ de actualiter depꝛehēſo. non de inuenio etiam cōuicto pꝛobationibꝰ, qd tamen limita niſi verba ſtatuti referant̃ ad iudicē. vt qꝛ dicat ꝙ iudex depꝛehēdens aliquē ꝛc. qꝛ intelligitur etiam de conuicto pꝛobationibus, licet nō actualr̃ capto. ꝑ tex. in. l. ij. cuȝ glo. C. de cuſto. reo. ꝛ in. l. j. vbi etiā per Barto. C. d pe. bo. ſub. lib. x. ita no. diuit do. Alexan. de imol. in. d. §. Neratius.

ratio quia ſic ſe habet foꝛma diſpoſitionis. ꝛ facit ad l. j. ad tertu. l. ij. §. ſi mater. ver. quid ſi cū ꝑgnans. ꝛ de ope. liber. l. qui libertinus. §. poſt. ꝛ. j. de mi. etiā. el. ij. In. glo. fin. ibi. §. qui antē illa ꝯcoꝛdat. Ibi, pōſt humus. Sol. exiſtens in vtero cōſequit̃ cōmodū ꝙ natus pōt ꝑcipere. vt hic, ſed cōmodū qd nat⁹ capere nō poſſet non cōſequit̃: vt ibi. vel dic ꝙ ibi nō ſit in poſthumo. qꝛ nōdum heres erat. nam non ſit in nato anq̄ ſit heres. C. de collatio. l. poſthumo. ꝛ. l. ſi marit⁹. Ibi. in. l. falcidia. Sol. vt ibi. Ibi. l. ſi. ꝯcoꝛ. vt ibi.

1 Grāmatica mala nō vitiat inſtrumentum.
2 Erroꝛ in cauſa facti ambigui, non poteſt coꝛrigi niſi de mandato iudicis.
3 Inſtrumentum directe ꝛ indirecte repꝛobatur per duos teſtes.
4 Dies ꝛ hoꝛa in inſtrumentis debent poni.
5 Erroꝛ omiſſionis minoꝛ eſt q̄ commiſſionis.
6 Mercatoꝛes ꝛ campſoꝛes, an poſſint cōficere publicas ſcripturas.
7 Pactum, an valeat qd credat̃ ſcripture pꝛiuate.
8 Cancellatio foꝛme habet vim ſue foꝛme.

Imperatoꝛ. Uitium latinitatis non officit in
d ſtrumento.[d] ¶ Et ſic no. qd mala grammatica non vitiat ſcripturam ēt ſi certū ſit ꝙ ſit mala grammatica: ſed in dubio rō recti ſermo
1 nis ē obſeruāda. j. de aur. ꝛ arg. le. l. plautius. ¶ † Et no. ꝙ nō dicit̃ inſtrm̄ vituperatum, lȝ in latinitate ſit defectus. fallit in lr̄is apoſtolicis, qꝛ mala latinitas vitiat eas, vt extra de reſcri. c. ad audientiā. qd dic vt no. xxxv. q. ix. c. apoſtolice. Et ibi facit glo. drīā inter reſcripta ꝛ pꝛiuilegia. ꝛ no. ꝙ non dꝛ falſa latinitas, lȝ deſit verbū oꝛationē ꝑficiēs, qꝛ ſubaudit̃. C. de fidei. l. verbū volo. ꝛ. C. de hec. inſti. l. j. ſufficit tñ qd ſit perfecta oꝛatio mētalis ꝛ qd in mente ſit verbū pꝛincipale. i. quo poſito ponit̃ oꝛationis ꝑfectio, qꝛ virtus humanoꝛū actuū, non ſtat in vno modico atramento, ſȝ in eo qd maxīe eſt hō. ſ. in mente hoīs. vt. j. de pact. l. iuriſgen. §. pactoꝛū. tamen nō credo ꝙ mala oꝛtographia. i. mala conſcriptio literarū, vitiet. ar. j. de ma. te. l. habebat. qꝛ non eſt mala latinitas lȝ oꝛtographia ſit pars grāmatice, qꝛ eſt ars recte ſcribendi. ergo pꝛima lectura glo. eſt intelligenda in mala latinitate. ¶ Sȝ nunqd notari⁹ pōt. hoc ex officio ſue artis coꝛrigere ſine iuſſu magiſtratus: Rñdeo ſic, quia facit officiū ſui debitū, ꝛ neminē ledit. ꝛ qꝛ ideȝ facit ipſe ꝙ lex. nā licet ipſe non coꝛrigeret, tñ lex ipſa coꝛrexit ꝛ reduxit ad bone grāmatice intellectū. Item nec iudex poſſet in ꝯtrariā pendere ſnīaȝ. fruſtra ergo adit̃ ꝑtoꝛ pꝛo eo ꝙ neceſſe eſt eſſe. ar. de condi. inſti. l. q̄ ſub ꝯditione. §. fi. ꝛ. C. de theſau. l. j. libꝛo. x.
¶ Scd̃a lectura eſt qn̄ erratur in ſubſtātia vel qualitate ſubſtantiali, vt qꝛ ſcribit̃ ſeru⁹ vbi debuit ſcribi liber. Et ſcd̃m hoc habes ꝙ erroꝛ ſcripture non nocet, ꝛ hoc verū ꝓbato erroꝛe, ſed in dubio ſtat̃ inſtrumēto. C. de ꝓba. l. cū pꝛecibus. Pone ergo ꝙ tabellio ſic dicit. Petrus ſanus coꝛpoꝛe lȝ mente lāguens cōſiderās moꝛtis periculum, volens decedere teſtatus, fecit teſtamentū, in quo ꝛc. querit̃ nūqd iſtud inſtrumentū valeat. ꝛ vr̃ ꝙ nō, niſi ꝓbatur ꝙ teſtatoꝛ
e erat ſanus mēte,[e] qꝛ ſcriptura dicit mente languens. In contrarium videt̃, manifeſte apparet erroꝛ in eo ꝙ dicit mēte languēs: cū ſtatim ſequat̃, ꝯſiderans ꝛc. ꝛ illud eſt verius, qꝛ ipſe ſuū erroꝛē ꝑcedentem ꝑ ſequētia coꝛrexiſſe videtur. ar. j. de manu. te. l. Stich⁹. ¶ Itē pone ꝙ notarius ruſtican⁹ ſic ait. Martin⁹ volens decedere teſtatus, fecit hūc codicillū, in quo T. ſuum heredē vniuerſalē inſtituit, ac fecit: nunqd qꝛ errauit in hoc verbo codicillū, vitiat̃ act⁹. ꝛ dico ꝙ nō, qꝛ potius vȝ qd apte ſentit q̄ vitiet qd ꝓfert inepte. vt no. j. de reg. iur. l. ſi libꝛarius. C. de teſt. l. teſtamētum. ¶ Sȝ an poterit coꝛrigere ꝓpꝛio motu ſine iuſſu magiſtratus, puto ꝙ ſic. qꝛ erroꝛ eſt notoꝛi⁹ ꝛ notoꝛiū equiparatur ſnīe. qꝛ ille eſt oꝛdinari⁹ in officio ſuo. cū em̄ ipſe veritatis ſit authoꝛ, poteſt emēdare ſcripturam ſuā ꝑſertim ſi concoꝛdat emendatio

c ¶ Iuſticie. ad de que dixi i. l. ſcire. s. de lega.
d ¶ Inſtrumento. Adde Fe. in c. ex lr̄is. de fid. inſtr. in. iiij. col. verſi. poſt caſus
e ¶ Mēte. Adde oīno do. Pet. phi. coꝛ. in cōſi. ccxlvj. incip. de duob⁹. i litera. x. in. iiij. parte.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

cū protocollo ⁊ cū rōne iuris ⁊ veriſimilitudine fa-
l. cti:qꝛ cū hoc totū redigatur poſtea ad examē boni
viri.i.iudicis.vt.l.cōtinuꝰ.§.cū ita.de verb.ob.Bo
nus vir cōcordādo ſe cum ratione debet habere ra
tū id cui lux veritatis aſſiſtit.arg.ī.de teſti.l.ob car-
mē.§.fi.Itē poſito ꝙ eſſet neceſſariū mandatū pre-
toris puto ꝙ poteſt hoc mandare nemine citato,qꝛ
eſt pūctus iuris ⁊ de iure nō facti.etem̄ veritas ap-
parens eſt ꝓbatio ꝓbata nō probatio probanda,et
ideo nō indiget diſcuſſione ſeu diſceptatione fori.
Nihil em̄ pōt allegari ꝯ qn̄ veritas eſt notoria. Et
hoc tenet Cy.expreſſe.ī.de adop.l.nam ita.Dy.in
addi.ar.no.p Inn.de cōſue.cū inter vos.in fi.Item
quidā notarius ruſticus dixit qđ.A.reliquit titio
cētū pro ſua falcidinia neſciuit em̄ proferre falcidia
nūquid videtur ꝓferre falcidiā:Item alius notariꝰ
dixit ꝙ mulier renūciauit bn̄ficio valeriani.neſciuit
em̄ proferre velleiani nā ſepe imperiti notarij mul-
tas cōmittūt ineptitudines q̄ tn̄ nō nocēt. vt hic.
⁊.d.l.ſi librariꝰ.⁊.C.de teſtamētis.l.errore.⁊ hoc i er
rore patēti.¶ Sed qd in errore latēti.vt in exēplo
gl.qꝛ debuit ſcribere liber ⁊ ſcripſit ſeruus. nunqd
poterit illū errorē corrigere,ꝓpria autoritate.dicūt
doct.ex quo cōpleuit inſtrumētū ⁊ reddidit ipſum
parti in forma publica ⁊ ſolēni qđ nō pōt corrigere
ſuum errorē niſi iudicis mandato ⁊ errore ꝓbato ⁊
hoc triplici rōne.Primo qꝛ cā facti pertinet ad iu-
dicis examē.ſed tabellio nō eſt iudex maxime in cā
ſui erroris.Itē qꝛ reqrit ptis citatio.⁊ notarius nō
hꝫ autoritate citādi.facit qđ no.C.de teſtamētis.l.
hac cōſultiſſima.§.pe.C.de lib.cā.l.iubemus. Secū
do qꝛ tabellio functꝰ eſt officio ſuo cū fecerit id ꝙ
eſt extremum officij ſui.ſ.reddere inſtrm̄.Tertio qꝛ
inſtrm̄ redditum p̄ſumit verū.ergo qđ mutatur p̄-
ſumitur falſum p locū a ꝯtrarijs.ſic in teſte.in aut.
de teſti.§.qꝛ vero.¶ Et no.ꝙ potiꝰ preſumit diuer-
ſitas tpis vel loci quā preſumat inſtrumētum fal-
ſum.vt no.ī.de pac.l.iuris gentiū.§.qđ fere.Item ſi
poſſet infringere ſuā ſcripturā ſic variādo ergo tol-
lere ius partis.qꝛ nec p̄ma ſcriptura nec ſcđa tene-
ret.vt.ī.de teſti.l.q falſa aut varia. Item aut prima
ſcriptura eſt vera.⁊ tunc debet ſtare in ꝓpria ſolēni-
tate.aut non ergo notariꝰ delinquit in officio.ergo
ei poſtea nō credit.vt not.ī.de edē.ſi qs ex argenta
rijs.§.j.de hoc no.in data li.vj.Io.an.Quādo au-
tē pretor iubet iuſſus p̄toris habet pro veritate.ī.đ
2 re.iur.l.res iudicata.† Concludo ergo ꝙ error in fa
cti ambigui cā nō poſſit corrigi niſi de mādato iudi
cis ꝯpetētis ⁊ oblato libello ſup correctione erro-
ris ꝓbatoqꝫ errore.⁊ hoc tꝫ ſpe.de inſtru.edi.§.in-
ſtrm̄ eſt.x.ſed nūqd.⁊ Iaco.de bel.in aut.de equa.
do.§.j.⁊ Guil.de cu.hic.⁊ Cyn.Sꝫ pone libellꝰ eſt
oblatus ſup correctiōe erroris,ꝯparuit notarius ⁊
cōfitet ſe erraſſe.nūquid ſtatur ſue cōfeſſioni.⁊ videt
ꝙ ſic:qꝛ partes elegerūt eū,vt ei ſtaret.ī.de dote p̄-
le.l.theopompus.⁊ qꝛ verbo notarij eſt credēdū:vt
not.j.q.vij. couenietibꝰ,ſed illud verū in eo qđ ſcri-
ptura loquit nō in eo ꝙ ipſe nuda voce loqt.vt no.
C.de fal.l.ſi qs đcurio.verba em̄ ſcripture nō cenſen-
tur verba notarij:ſed partiū ambarū.de verb.ob.l.
ſciēdū.in gl.In cōtrariū qꝛ eſt ius queſitū parti.ar-
gu.ī.quēad.ſerui.amit.l.ſi ptē.⁊.l.ſi cui.in fi.ff.đ ſer.
Et qꝛ cōmiſſio partium intelligit de primo actu.de
ver.ſig.boues.§.hoc ſermone.⁊ ſic nō vr̄ ſibi com-
miſſuꝫ ꝙ bis corrigat,ſꝫ ſemel dūtaxat facit.đ arb.
l.ſi arbiter.¶ Sꝫ qd ſi vltra notariū eſt vnꝰ teſtis
idē ꝓbās an ſufficit.⁊ vr̄ qđ ſic:qꝛ notariꝰ eſt vnus
teſtis de teſt.l.domitiꝰ.C.q teſta.fa.poſ.l.hac ꝯſultiſ
ſima.§.fi.⁊ hꝫ cōteſtē.ergo ſunt duo teſtes.⁊ hoc ve
rū niſi ſint plures quā qđ requirant ad ſubſtātiam
actus,qꝛ tūc ſimiliter requirunt ad ꝓbatiōeꝫ erro-
ris de leg.ij.l.cū ꝓponeret.In cōtrariū videt. nam
in hoc libello ipſe notarius eſt reus.ergo nō poteſt
eſſe teſtis.Itē cōtra ꝓpriā ſcripturā nō pōt teſtifi-
cari.C.de nō nu.pecu.l.generaliter.in fi.⁊ hoc eſt ve
rius qcqd dicat Bar.in.d.l.ſi librariꝰ.Sꝫ an pote-
rit deferri ſacrm̄ in defectū ꝓbatiōis ſup illa cā erro
ris:vr̄ qđ ſic ex regula gn̄ali.l.in bonefidei.nā nos
ſumus in bone fidei iudicio:qꝛ mādatū eſt bonefi-
dei,ſed notarius conuenit ratione mādati:vt no.ī.
de edē.l.pretor.§.j.⁊ in aut.de tabel.§.nos ergo ⁊c
In cōtrarium videtur,qꝛ nō ſtatur confeſſioni no-

r ¶ Teſtes.an ⁊ qn̄
⁊ p quot teſtes in-
ſtrumētum repro-
bari poſſit vide.fe.
i.c.cū Io.i.viij.col.
ver.in gl.in x.ſ.in-
ſtrumēta.de fid.in
ſtru.
¶ Vitietꝰ. Adde.
d.Phi.cor.in ꝯſi.
xciij.inci.qꝛ p totū
⁊ in cōſi.cxviij.ici.
plꝫ.i lr̄a.f.i.iij.pte.
¶ Dies ⁊ hora.vi
de.Fe.i.c.ſi ſcriptu
re.ꝯſi.iſtr.circa me.
iij.col.ver.itē reqri
tur dices.⁊ ad fi.in
ver.itē addđ ꝙ ho-
ra.
¶ Exēplū.Adde
Feli.i.c.paſtoralis.
colū.ij.x.ampla.ij
i fi.x.đ iud.ꝙ ma-
gis ſtat ꝓtocollo
quā exēplo īde ex
tracto et adde eū
in.c.qm̄.in.v.co.x.
not.vij.de pba.

tarij. ergo ad quid defert ſacramentū niſi dicat inter ipſas partes prin
cipales. Sed puto nō deferri,qꝛ cū in ꝯtrariū ſit ſcriptura nō de bemꝰ
deferrre ſacramentū ex minus valida proba.ar.notatorū.C.q ⁊ aduer
ſus quos.l.j.Requiro ergo clarā ꝓbationē.⁊ ſi notarius eſſet mortuꝰ
adhuc requiro clariorē.iuxta no.inſti.de inuti.ſtip.§.Itē verborum.⁊
3 l.j.in fi.quemad.teſta.aper.per Bar.¶ † Et no.qđ inſtrumentū dire-
a cte ⁊ indirecte reprobat per duos teſtes.[a] no.vt.in regula pluralis lo-
cutis in mercurialibus.per Io.an.i.infringit tabellio.ſed pars nō po
teſt.infringi niſi p aliā ſcripturam.vt.l.generaliter.ſꝫ preſumptio legis
pōt infringi per duos teſtes.vt in.§.qđ fere.¶ Sed qd ſi notariꝰ vult
ſupplere qđ dicit omiſſum in facti cā.⁊ dico ꝙ nō pōt niſi de mādato
iudicis,qꝛ etiā in omittendo eſt error ⁊ an ſit erratū debet primo videri
apud iudicē cōpetētē,vt dixi.¶ Sed quid ſi vult corrigere inſtrumē-
tū circa ſolēnitatē,puta circa diē ⁊ cōſulē an poterit ꝓpria authorita-
te.⁊ ſi quidem apparet error,puta in indictione valet inſtrm̄ ⁊ īdictio
erronea nō nocet:qꝛ trahitur ad veritatē certi tēporis.i.anni,mēſis et
diei,ergo ⁊ notarius pōt.qꝛ ideꝫ facit ipſe qđ lex. ⁊ hoc dico ſequendo
b Dy.qui.xxxiij.cōſilio cōſuluit qđ licet indictionis omiſſio vitiet[b] ta-
men nō vitiat ſi quid ſit in eius cōputatione erratū.Alij.dicunt nō va
lere,qꝛ ſi eſt erratū qđ indictio n̄ eſt poſita:vt debuit poni.Sꝫ opinio
Dy.verior eſt,nā maior eſt defectus omiſſionis quā erroris.de libe.et
poſthu.l.titius.§.j.iūcta.l.gallus.§.in omnibus.Si vero error diei nō
apparet,tūc nō pōt corrigi niſi authore iudice. ⁊ maxime i facto remo
to: nā nedū indiuiduū tēporis.i.dies.ſed etiam tp̄s.i.dies ⁊ annus.vt
no.ī.đ diuer. preſcri.l.in tpe. qꝛ facile excidūt de memoria. vt extra de
accu.c.qualiter.p Inn.⁊.ī.de ꝓba.l.cēſus.⁊.ī. de fur.l.qdā tabularum.
4 in fi.¶ † Et no. qđ dies ⁊ hora[c] dꝫ poni in inſtrumēto qn̄ rōne ſolius
c diei ſiue hore pōt naſci dubitatio circa id qđ fit vt no.in.c.ſi eo tēpore.
de elec.in nouella.li.vj. ¶ Et not. qđ ratione hore vnū inſtrm̄ dicitur
prius altero.de ſol.l.ſi ex pluribus cauſis.§.fi.⁊ ibi gl.ordi.quā raro ali
bi reperies ſm̄ An. raffi.⁊ not. de duplici die.ī.de edē.l.j.§. editiones.
¶ Itē no. ꝙ aliud eſt tenor cōtractus aliud ſolēnitas inſtri. vt dies,
teſtes ⁊ ſignū tabellionis. ¶ No.etiā ꝙ ſi duo notarij ſunt ſimul adhi-
biti ⁊ vnus officio priuatus valet tn̄ vtrūqꝫ inſtrm̄ ꝓpter illū notariū
qui eſt autēticus.ī.de eden.l.ſi qs ex argētarijs.§.coget.ver..qd em̄.qđ
ē no.Et ſic habes qđ vtilis pſona p inutilē nō vitiat.qđ facit ad mul-
ta.¶ Sꝫ nūqd in cōtractu i ſcriptis poteſt corrigi error mādato iudi
cis.videt qđ nō:qꝛ illa noua ſcriptura nō eſſet eiuſdē ſpeciei,nec confi-
ceret contractū in ſcriptis:ſed nūcupatiuū.ad hoc facit qđ not.Bart.
de lib.⁊ poſth.l.gallus.§.idē credēdū.In cōtrariū facit.d.l.cū propo-
neret.de leg.ij.ſed certe ibi nō valet vi ſcripture,ſed vi alterius proba-
tionis.Sed qd ſi notarius errauit in finibus vel in alijs circūſtantijs.
Rn̄deo ex p̄dictis habes regulā de quocūqꝫ errore. Sꝫ qd ſi notariꝰ
vult đclarādo addere:puta dixit tpe dn̄i Gregorij Pape. ⁊ n̄ dixit.xj.
q mō eſt an poterit addēdo declarare.⁊. xj.vr̄ qđ ſic.arg.de teſti.l. here
des palā.ij.ſꝫ ſi notā.Sꝫ ibi loquit in dn̄o.hic i ſcriba, tn̄ credo qđ poſ
ſit cū ex anno ſcripto in inſtrō pōt cōp̄hēdi quotus eſſet papa. arg. C.
de fideicō.l.verbū,volo. Sꝫ nūqd p vnū inſtrm̄ ꝓbat error alterius ſi
ſunt ſcripta manu eiuſdē.⁊ vr̄ qđ ſic.vt.l. ſempronius.de lega.ij.ſed ibi
loquit in ſcriptura teſtatoris q caret oī ſuſpicione falſitatis,ſecus er-
go vr̄ in ſcriptura notarij.C. de fide inſtru.l. ſcripture.ſi eſt repugnātia
neutra valet. ſꝫ ſi in vna eſt plus quā in altera, aut illud plus pōt redu
ci ad minus.vt in ſummis: ⁊ vꝫ de minori ſumma.ar. de arbi.l.diē.§.ſi
plures.Aut nō pōt reduci vt qꝛ vna ſcriptura ē plenior quā altera.qꝛ
cōtinet plura capitula,⁊ tūc pleniori ſcripture ſtabo.arg.ī. de here.in-
ſti.l.ſi ita ſcriptū fuerit titius.nā vna ſcriptura ſupplet p alterā.vt.ī.de
edē.l.ſi quis ex argētarijs. §. ſi initiū tabularū.⁊ no. qđ qn̄qꝫ variatio
nō eſt variatio. vt cū mutat ſtilus ſcribēdi in perſona prima vel tertia.
vt extra đ cōuer.cōiug.c.dudū.ſꝫ qd ſi vnū iſtrm̄ ē ꝓtocollū aliđ ē exē
d plū[d] ⁊ variāt. dic ſtari originali:vt in aut. ſi qs in aliquo documento.
C.de eden. ¶ Sꝫ qualiter ꝓbatur error. Rn̄d.vt.C.de erro.aduoca.l.
errores. ſed ſi eēt erratū in vno capitulo nec liqt error, an nocet in alte
ro.⁊ dico ꝙ nō.⁊ q̄ ſunt diuerſa capitula.dic de hereti.fraternitatis p
Inn.de lib.le.aurelius.§.idē q̄ſtīt.per Bart.¶ Itē quomodo cogno-
ſcit originale ab exēplo.dic vt.d.l.ſemproniꝰ.p Bar.Itē caſſato p̄nci-
pali an capitula ſint caſſata.dico ꝙ ſic eoipſo vt.l.ſi patronus. §.ij.j.ſi
qd i frau.pa.⁊ ibi gl.no.Itē an inſtrm̄ pōt cōfici ſup eo qđ iuris ē,ſicut
ſuper eo qđ eſt facti. videt qđ nō. qꝛ notitia notarij debet eſſe per eun-
dē ſenſum:p quē eſt notitia teſtis.ſed iura non ſunt in ſenſu. vt ait.In
no.de teſti.c.cū cām.In contrariū videt,qꝛ notarius conficit inſtrumē
tū ingenuitatis.vt hic, ⁊ inſti.de inge.in fi.⁊ dixi.C. de rei ven.l.cū ſup
veteri.Sol. de iure cōficit in ſequentiā facti,⁊ ꝓut de de facto percipit.
5 ¶ † Et no.ꝙ error omiſſiōis minor eſt quā error cōmiſſiōis.vt.l.ſi mo
ra.ī.ſol.ma.arg.ī. de vſufru.l.ſi cuius.§.de p̄teritis. ¶ Vlterius not.ꝙ
illi dꝫ reddi inſtrm̄ ad cuius cautelā fit. vt no.ī. de eden.l. pretor.§.j.et
ipſe dꝫ ſoluere tabellioni.l. de eroga.mili.anno.cū ſepe.lib.xij. Item an
notarius qui p imperitiā errauit teneat ad intereſſe partis. dic qđ ſic,
C.de magiſtra. cō.l.fi.¶ An notarius q rogauit inſtrm̄ ſcđm cōſilium
ſapiētis dictātis poſſit ipſum extēdere in facto. dic qđ non. ſed in iure
pōt ordinare,ita qđ de iure valeat.de lega.j.l.hmōi. in prin.đ here.iſti.
l.illa īſtitutio. ⁊ ſic clauſula de ꝯſilio ſapiētis ſonat in ius, nō in factuꝫ.
Itē ⁊ ſine illa clauſula ſemp notarius vr̄ rogatus vt legitime ꝯficiat

inſtrumentum

inſtr̃m in forma cõi.C.de fi.inſtr.l.fi.⁊ q꞉ p̃ſumitur ſoléniter rogat⁹ ideo preſumit̃ ſolẽnitas in inſtrumẽtis,vt not.C.ð vſur.l.
j.Jtẽ ſcribẽtes p̃ſumunt̃ magis canteloſi ⁊ magis ſapientes.et
6 vide in ſpe.ð inſtr.edi.§.inſtr̃ʒ.ꝟ.qd ſi a ꝯ̃hẽtib⁹. ¶ † Jn mercatores vel cãpſores ꝯficiãt publicas ſcripturas.dic qð nõ.j.de
7 edẽ.l.quedã mulier.§.nũmularios.in gl. ¶ † Sed an vʒ pactũ qð credat̃ ſcripture p̃uate dicit Jnno.qð nõ꞉q꞉ eſt indiſcretũ.i.ſine cã lege approbata.vt no.Jnn.extra de fi.inſtr.c.cũ.p.tabellio.⁊ adde qð no.in.l.fi.de p̃to.ſtip.p bar. ¶ Sʒ an creditur ſcripture maſſarij cõis.dic ꝙ nõ niſi notari⁹ ſcribat.C.de ꝯue.fi.de bi.l.ij.li.x.niſi lex municipalis aliõ ſtatuat.vt.d.c.cũ.p.p Jnno. ¶ Sʒ pone notari⁹ infamis copiat ſcripturã de libro boni notarij ⁊ ille bon⁹ notari⁹ ſe ſubſcribit꞉an ſufficiat.⁊ vr̃ ꝙ ſic nec ꝑ hoc vr̃ inſtr̃ʒ male ꝯſcriptũ,q꞉ tota authoritas inſtr̃i ſtat in ſubſcriptione ⁊ ſigno.ar.j.de edẽ.ſi qs ex argẽtarijs.§.ij.ipſam aũt ſubſcriptionẽ ⁊ ſignũ cõmittere nõ põt,q꞉ notari⁹ nõ põt ꝯmittere alteri anthoritatẽ ſuã i aut̃.de tabel.§.nos aũt.⁊ viõ qð no.in Spe.de inſtr.edi.§.inſtr̃m ꝫ.ver.ſed nũqd videmus.⁊ ꝟſic.precedẽti. ¶ Sʒ nũqd notarius actoris cũ abeſt poteſt deputare aliũ loco ſui.dic qð nõ q꞉ non põt hoc delegare ſʒ iudex ex ſe põt hoc facere.C.de ſpoꝛ.l.j.⁊ facit.j.de offi.cõſul.l.j.de iure fiſ.l.in fraudẽ.§.quot.nã temere priuata authoritate vſurpatur qð publica authoritate ꝯcedit̃. ¶ Ultio q̃ro꞉pone ꝙ errore tabelliõis eſt omiſſa legitima ſolẽnitas.vt q꞉ non regiſtrauit bãnum Seij in tabula꞉vt debuit,an vitiat̃ bãnũ ita qð nõ cẽſeat̃ iter bãnitos tabule.dic qð ſic꞉vt no.C.de teſta.l.ambiguitates.p M.ſil.⁊ Cy.⁊ adð qð no.C.ð fal.l.nec exẽplũ.Jtẽ qd ſi notari⁹ erra
a uit in cãcellãdo.ᵃ dic vt.l.j.⁊.l.fi.ð his q̃ in teſta.delẽ.Sʒ an p̃ſumat̃ ꝑ cẽcellatiõe ſicut ꝑ ſcriptura.dic vt no.j.de pact.l.poſtꝙ̃.
8 ⁊.j.de mil.teſta.l.i fraudẽ.⁊ bar. ¶ † Et no.ꝙ cãcellatio formis hʒ vim ſue forme,ſʒ cãcellatio iformis hʒ vim pacti ergo ſi quis nõ põt paciſci nõ valet.⁊ facit.j.de lega.j.l.huiuſmodi.§.ſi cui.

Jmperator. Defect⁹ inſtr̃i vel ſcripture nõ preiudicat veritati.h.d.Jn glo.mos erat.in fi.adde qð no.inſti.ð inge.§.fi.Extra no.ðꝛ hic qð erroꝛ ſcripture non officit ꝟitati qð eſt verũ ſi conſtat de erroꝛe al's ſtatur ſcripture autentice.C.de probationibus.cum precibus. ¶ Sed nunquid tabellio qui errauit vel defecit ſcribendo inſtr̃m poſſit illud coꝛrigere vr̃ qð ſic꞉q꞉ non debet erroꝛ nocere.vt hic.Jtem q꞉ melius eſt qð ipſe errorẽ ſuum coꝛrigat ꝙ̃ ſi ab alio coꝛrigat̃.vt in aut̃.vt fra.ſi.in prin.⁊ in autentica.de nup.§.j.in fi.Econtra videt̃ ꝙ nõ,q꞉ functus eſt officio ſuo.arg.j.de iudicijs.l.iudex.Dixerit quidã,vt Albe.papieñ.aut vult coꝛrigere incõtinẽti,⁊ põt.aut ex interuallo꞉⁊ non põt.ar.j.de ꝟ.ob.l.j.circa p̃n.⁊ in autẽtica de equali.do.§.illud.Alij diſtinguũt aut vult coꝛrigere malã grãmaticã ⁊ põt.j.de re iu.actoꝛum ꝟba.aut vult coꝛrigere declarãdo verba obſcura꞉vt q꞉ dicebat per inſtrumentuʒ forte.x.ꝓmiſſa,nec ꝯtinebat̃ ð qua moneta.⁊ tũc põt,q꞉ nil noui facit.ar.j.de acq.re do.adeo.§.cũqs.Aut vult addere vel minuere.⁊ tũc nõ põt,q꞉ vr̃ facere nouũ inſtr̃m.ar.s̃.de iuſti.⁊ in.l.ius ciuile.j.de no.ope.nũ.l.j.§.fi.de p̃to.ſti.l.j.§.fi.ſed nouum inſtr̃m nõ põt facere tabellio ſine ptiũ requiſitione.in aut̃.de ta.in p̃n.Quidã dicũt ꝙ tabellio poſtꝙ̃ reſtituit inſtr̃m partibus nõ põt inſtr̃m declarare,q꞉ functus eſt officio ſuo꞉vt.d.l.iudex ⁊ ſequit̃ Guil.ſʒ vr̃ qð poſſit.vt.l.hr̃des.§.ſʒ ⁊ ſi notã.j.de teſta.ſʒ reſpondet̃ qð ibi loquit̃ de teſtatoꝛe q nouũ teſtm̃ facere põt multomagis declarare.ſed tabellio nõ ſine partiũ volũtate preterea tabellis equiparat̃ teſti.l.domitius.ff.de teſta.ſʒ teſtis nõ põt in aut̃.de teſti.§.q꞉ vero.Jtẽ q꞉ nõ lʒ iudici igit̃ nec teſti vel tabellioni.j.de ap.l.ab executoꝛe.iſta vr̃ ſñia verioꝛ vt tabellio nõ poſſit coꝛrigere ⁊c.declarãdo ſed coꝛam iudice ꝓbabit̃ per teſtes vel alias ꝓbatiões de erroꝛe ipſius ⁊ mãdato iudicis.⁊ tũc fiet coꝛrectio.⁊ hoc videt̃ ſentire ſpec.ſup rubꝛica de inſt.edi.§.inſtr̃m.ꝟ.ſed nunqd.tenet̃ tñ ipſe tabellio ad dãnũ reſtituendũ parti ſi hoc ſuſtinet ob hoc.j.ſi mẽſ.fal.mo.l.j.de magi.ꝯue.l.fi.in.ij lec.ſʒ Gui. ¶ Quero vnũ vt remittã,pone ꝙ tabellio poſuit annũ nõ ꝯuenientẽ indictioni.⁊ ſic errauit an valet inſtr̃m.Jtẽ ſi valet in quo p̃ſumit̃ erratũ.Dy.ꝯſuluit ꝙ valebat inſtr̃ʒ.q꞉ indictio non erat totaliter omiſſa.facit.j.de condi ⁊ demõ.l.nominatim.⁊ p̃ſumit̃ erratum in indictione ſi erroꝛ in annis domini eſſet latioꝛ culpa.Jtẽ non preſumit̃ qs errare in eo qð eſt oĩb⁹ notũ vt ſunt anni dñi.indictiões aũt nõ ſunt oĩbus note.Jta cõſuluit Dy.in.xxxvj.⁊.xxxviij.co.⁊ bar.tractat.de reg.iu.l.ſi librarius.Et qnat̃ erroꝛ ꝓbet̃.dic.j.ð le.ij.cũ ꝓponebãt.facit l.ij.C.de erro.aduo.C.de fal.nec exemplum. Bal.

Additio Baldi.

Jmperator. Tenoꝛ vel defect⁹ iſtr̃i nõ p̃iudicat veritati.h.d.Bal.ꝙ teſtibus erroꝛ teſtatoꝛis ꝓbet̃.vide de le.ij.cũ ꝓponeret̃.vide oĩno.C.de fal.l.nec exẽplũ.Quot teſtibus ꝓbet̃ erroꝛ ſcripture notarij q confecit teſtm̃ vide in.l.j.j.q̃ead.teſt.ape.⁊ per Jnno.ð fide inſtru.cum Jo.An poſſit ꝓbari erroꝛ in ſolennitate qs ꝓbet̃ in volũtate.vide.C.de bo.poſ.ſm tab. Bal.ad hanc l.viõ Dy.in ſilĩ in.xxvj.⁊.xxviij.ꝯſ.Uide ꝙ no.i.l.ſcripturas.C.qui po.in pig.ha.vide.C.de fideiuſ.l.fi.vide Archid.ix.di.ſi ad ſcripturas.⁊ Jnn.de heret.fraternitatis.⁊ de offi.dele.cũ in iure Bal.Jn gl.j.in fi.vel etiam ⁊ pone caſuʒ,liber hõ ſcripſit in inſtr̃o ſe eſſe ſeruũ,nũqd ledit̃ ius pꝛopter tenorẽ inſtr̃i iniq̃ ꝯcepti꞉Certe nõ.C.de lib.ca.l.nec ſi volẽs.nã iniquũ eſt ꝙ liber taliter efficiat̃ ſeru⁹.Ol.An aũt tabellio poſſit coꝛrigere errorẽ ᵇ
b dic aut loqtur de erroꝛe ptis ⁊ nõ p̃t coꝛrigere,q꞉ vbi eſt nimis actũ ⁊ min⁹ ſcriptũ non errauit tabellio ſʒ ps.ergo tabellio non põt illud ſcribere de q̃ nõ fuit rogat⁹.vt not.C.de teſtam.l.ambiguitates Aut errauit tabellio vt q꞉ ẽ pl⁹ vel min⁹ ſcriptũ ꝙ̃ dictũ.tũc ſubdiſtingue aut ꝯſtat ꝙ ẽ erratũ ⁊ in quo,⁊ tũc p̃t coꝛrigere,q꞉ ps nõ hʒ cãm ꝯ̃dicẽdi.ſo.ma.l dotẽ.Aut eſt erratũ,ſed in quo vt q꞉ diſcoꝛdat indictio ab annis dñi,⁊ tunc refert.aut vult coꝛrigere iſtũ errorẽ an redditũ inſtr̃m pti ⁊ põt꞉q꞉ lex ad plenũ cõfidit ð tabelliõe.C.de fal.vbi.Aut poſt,⁊ tũc dicũt doc.ꝙ ñ põt q̃ſi funct⁹ ſit officio ſuo.vt.l.iudex.tũc dic ꝙ aut ſubſtãtia qõnis eſt in tp̃e,vt hypothecaria.⁊ tũc non poſſit coꝛrigere niſi ꝓbato erroꝛe.Aut non eſt vis in tp̃e niſi quoad ſolẽnitateʒ inſtr̃i,⁊ tũc p̃t coꝛrigere,q꞉ aptare inſtr̃m ita ꝙ valeat de iure,ꝑtinet ad offm̃ tabellionis,vt no.de hereti.fraternitatis.⁊ ſi non aptauit aptare dʒ,vt no.in ſilĩ ð le.j.Gui electione.nõ ob.l.iudex q꞉ aliõ in ſñia,aliõ hic.cũ tabellio nõ fungat̃ offõ ſuo,imo plene poſſit inſtr̃m reficere.C.de diſcu.l.ij.li.x.aut nõ ꝯſtat ꝙ tabel a
lio errauit.⁊ tũc aut tu q̃ris vtrũ poſſit addere aliqd vl' mutare,⁊ non p̃t꞉q꞉ preſumit̃ ẽẽ ita vt iã ſcripſit.C.de ꝓba.cũ p̃cib⁹.⁊ interdum plus vʒ qð ſcriptũ,ꝙ̃ qð actũ eſt.ð vſu.le.ſi alij.⁊ not.C.de fideiuſ.cũ viri.Aut vult ꝟbũ dubiũ declarare,⁊ p̃t ſʒ q̊ſdã.
c vt in.§.ſi notã.vñ tabellio,ꝟbũ a ſe ꝓlatũ obſcureᶜ tñ apte ꝓbatũ p̃t ðclarare ſm iſtos.Alij diſtingũt ſic,redditũ inſtr̃m pti,et tũc nõ p̃t.aut nõdũ redditũ,⁊ tũc ñ eſt ſuſpitio ꝙ ſit coꝛruptum b
d a pte ideo p̃t.ᵈ Tu dic aut ꝟbũ eſt ita obſcurũ ꝙ ñ hʒ itellectũ,⁊ ſic p̃t ðclarare ſicut teſtis.ex ð teſti.cũ clamoꝛ.aut hʒ itellectũ ⁊ tũc ñ reddidit pti iſtr̃ʒ ⁊ idẽ.aut reddidit,⁊ tũc aut vult ðclarare vt ius p̃ſumit ⁊ nõ p̃t,q꞉ p̃ſumptio ꝯ̃ria facit ei⁹ fidẽ vacillare,ſʒ ꝯſona roboꝛat ei⁹ fidẽ.vt.j.ð teſt.ob carmẽ.§.fi.Sic ðꝛ ꝙ iſtrumẽtũ h nõ valeat ſi diſcoꝛdat indictio ab annis dñi.Pꝛio pp repugnãtiã.l.vbi repugnãtia.Scðo pp indictiõis carẽtiã,q꞉ falſa ⁊ nulla idẽ ſũt.Tertio q꞉ i pte falſuʒ.p.l.a ꝯ̃rijs.quoꝝ alterũ ẽ neceſſario falſũ.Quarto ſi nocet vituperio.ex ð cẽſ.cũ venerabilis.Ergo multo foꝛti⁹ euidẽs ðfect⁹ in ſolẽnitatib⁹.l.ſi qs c
lega.ð falſis.Quĩto ſi tabellio eꝗparat̃ teſti.ergo ⁊c.vt.l.q falſa vl' varia.Sʒ rñdeo p̃mo ad.l.vbi ꝙ h repugnantia iducit̃ ad ꝯcoꝛdiã ibi ñ.Ad ſcðʒ rñ.qð due ſũt idictiones.⁊ talis idic.ar.j.de arbi.celſus.vñ inſtr̃ʒ iꝙ̃tũ ꝯtinet idictionẽ ẽ vex.⁊ ſic ſolẽne.Ad tertiũ rñ.qð hoc eſt falſum non inofficioſuʒ ſʒ.l.erroneũ.l.ſi li⁹.§.ſequẽs qð.Sʒ qd ẽ diffĩcili⁹ ꝓbare an erroꝛ ẽ ptis꞉an tabelliõis.dic qð ptis.l quoties.§.j.de he.inſti Sʒ an erroꝛ põt ꝓba d
bari p ꝯ̃ctus.dic qð ſic.vñ ex p̃cedẽtib⁹ ⁊ ſequẽtib⁹ ꝯiecturam⁹ errorẽ i medio.no.ð le.ij.cũ ꝓponebat̃. ¶ Sʒ an vbi.l.fingit pl⁹ dictũ ⁊ minus ſcriptũ tabellio poterit illud fictũ ſcribere.dic qð nõ,q꞉ illud eſt iuris nõ facti,⁊ q꞉ fictio eſt veritati ꝯ̃ria,ſed ſcriptura dʒ ẽẽ conſona veritati ſi notarius errauit i noĩe citatiõis ⁊ iõ iudex bãniuit eũ vt cõtumacẽ꞉an teneat bãnũ dic qð non quia citatus non fuit contumax,q꞉ non debuit credere ſe citatũ cum non eſſet nomen ſuum expꝛeſſum.de appella.ex quiſiuit.

1 Cõſuetudo regni ꝙ pꝛĩogenit⁹ ſuccedat ñ intelligit̃ ð femĩa.
2 Maſculinum an concipiat femininũ in differentibus ratione e
3 Maſculinũ nunꝙ̃ concipit femininum vbi lex diſcretiue loqt̃.
4 Magis fauetur monaſterio monialium ꝙ̃ viroꝛum.

Jn multis. Ar.ꝙ ꝯſuetudo regni ꝙ pꝛimogenit⁹ ſuccedat,nõ intelligit̃ in femina꞉qð vex eſt ſi extat maſculin⁹,al's intelligit̃ de femina,q꞉ ſuccedit in naturali dignitate,lʒ non in mera officiali anthoꝛitate.tñ hic ẽ ſecus,q꞉ offm̃ eſt ſeq̃la nature,⁊ idẽ in comitiſſa ⁊ ſilib⁹,qbus dignitas ꝑuenit ex genere vt no.C.de arbi.l.fi. ¶ Et no.ꝙ maſculinũ nõ ꝯcipit femi
e ninũᵉ in differẽtib⁹ ratione.⁊ ideo ſtatutũ ꝙ null⁹ audiat̃ ꝯtra inſtr̃m,non concipit feminam vtentẽ bñficio velleiani,qð eſt ꝓ priuʒ ſexus.Sʒ ſi vellet opponere exceptionẽ in qua non diſcrepat a maſculo꞉puta ꝙ pactũ ſit nudũ,tunc non põt꞉q꞉ maſculinum ꝯcipit femininũ in materia pari eiuſdeʒ rõnis꞉vt plene dixi.C.ð ſer.fu.l.qcũꝗ.⁊ eſt tex.C.de idi.vidu.l.fi.⁊ facit qð no.i.c.j.de ele.i cle.j.de re.iur.⁊ qð no.Cy.in rub.de ꝓcu.Jtẽ in differentib⁹ ꝯſuetudine maſculinũ nõ ꝯcipit femininũ,q꞉ ea q̃ differũt ꝯſuetudine,vident̃ natura differre exẽplũ.Dicit ſtatutuʒ ꝙ nullus magnas ingrediat̃ palatiũ ptãtis.nõ ꝯpꝛehẽdit mulierẽ.q꞉ raro hoc accidit.⁊ iura nõ vident̃ facta de raro cõtingẽtib⁹.arg.de vſuc.l.iuſto.in pꝛin.⁊.s̃.de legi.nam ad ea.Jtem ſi maſculinum ⁊ femininũ differant in cauſa finali.C.ad.l.iuliam maieſt.l.quiſquis.⁊ facit quod not.in.l.j.C.de rapto.virginũ.

a ¶ Jn cancellãdo.adde Fe.in.c.ex literis.i fi.ver.not.viij.de fi.inſtru.

b ¶ Errorẽ.de quo viõ Fe.in.c.ex literis.ð fi.iſtr.vbi plene ⁊ nota.⁊ qð ibi natura.dixi i apoſtil.

c ¶ Pꝛolatum obſcure.ð hoc vide per dõ.Alexan.in ꝯſil.cxlvj.i fi.vj.col.in v.volu.

d ¶ Poteſt.Et hoc idẽ tenet do.Kar.ſo.in cõ ſi.xcii.inci.pꝛeſtãtis inverſi.p̃terea confirmat̃.i.j parte.

e ¶ Femininuʒ.Adõ eundẽ in.l.iura.s̃.de lega.⁊ qð ibi dixi in apoſtil.

3 ¶ † Itē no. qḋ vbicūq; lex loquitur diſcretiue. i. ꝑ ſe ḋ maſculo ⁊ per ſe de femina. tūc nūq̄ maſculinū concipit femininū q² expreſſum facit ceſſare preſumptū. l. ſi ita. de lib. ⁊ poſthu. ⁊ de he. inſti. l. clemēs patronus. ⁊ adde qḋ no. in Spe. de pcu. §. j. poſt
4 principiū. ¶ † Itē not. extra qḋ ceteris paribus magis fauet monaſterio monialiū q̄ virorū: q² monaſteriū monialiū reputat a iure loc⁹ magis pius ⁊ pauperior: vt no. Cy. C. de do. ante nup. l. cum multe. in vltima. q. qḋ tene menti.

Additio Baldi.

IN multis. Viḋ qḋ no. C. de legib⁹. pnceps. Et hic plene proſequere in ſpecula. de procurator. §. poſt principiū. vide Cy. C. de donationibus ante nuptias. l. cum multe. in vltima queſtione.

1 ☞ Eum potius adiuuare teneris, a quo maius beneficium accipis.
2 Mixta per ſe denominantur ab extremo fortiori.

QUeritur. Qḋ de pluribus participat ei magis accedit in quo magis participat. h. d. ¶ No. ꝙ potētior qualitas vincit. Sic potentior quantitas. j. de contrahē. emptio. l. domum. Sic potentior ſimilitudo. vt no. l. ij. in prin. de dote prelega. Sic potentior ratio de minori. emili⁹. de vſuc. pro donato. l. ſi vir vxor. Sic frequentior cōuerſatio. j. de vrb. ſig. l. maiore parte. Et eſt argu. quod de illa parochia quis intelligat in qua plurimum moratur. ad municip. l. eius. §. celſus.
1 ¶ † Item arg. qḋ ⁊ quis teneatur iuuare illum dominum contra alium a quo maius tenet beneficium.
2 ¶ † Item no. quod mixta que non habent medium eſſe per ſe denominant ab extremo fortiori. ⁊ ſic ſi eſt idē collegium clericorum ⁊ laicorum dicetur hoc vel illud ex maiori numero. facit extra ḋ loca. c. i. Quid ſi nō apparet in quo magis incaleſcat. dicit Guil. ſtari dicto ſuo. ⁊ hoc eſt vtile vt ſciamus an poſſit eſſe teſtis ⁊ etiā in teſtamēto: vel an ſucedat in feudo: vt no. ḋ. de leg. l. de qbus. de hoc ꝑ Hoſt. in ſumma. de teſti. §. q teſtes. ¶ Item nota ar. ex hac. l. quem dici partialem vel ſequacem eius partis quam magis iuuat in guerra

a ¶ Nō poſſunt. Adḋ eūdē Bal. in. l. benignus. ḋ. de leg. ⁊ ꝙ ibi dixi in apoſtil.

1 ☞ Hermaphroditus an ſuccedere debet.

1 QUeritur. † In hermaphrodito p̄ualet ꝙ plus eſt. hoc dicit. Et per hanc legem determinatur queſtio. Dicit ſtatutū qḋ femina nō ſuccedat. qd in hermaphrodita. hec. l. decidit ⁊ eſt argumētum huius. l. qḋ permutatio rei emphyteutice poteſt fieri domino irrequiſito. ſecus eſt in vēditione. quid ergo ſi permuto rem emphyteuticā valentē centum cum re tua valente quinquaginta ⁊ pro reſtauratione ſuperflui recipio pecuniā: vtrū in hoc contractu dñs erit requirendus ſi alterū preualet, videtur illud conſiderādū. ſed qñ ſunt equalia. vt in. q. formata. Gui. non decidit. Cy. hic in lectu. dicit qḋ ratio huius legis eſt, q² pars trahit ſecum aliam ratione coniunctionis inſeparate. ſecus vbi quelibet pars per ſe diſcerneretur, ſed per hoc non ꝑcipio ſolutionem. ⁊ ideo debes ſcire quod eſt caſus queſtionis in ratione ſui. C. de pact. inter empto. ⁊ vendito. l. cum te. facit. l. j. C. de re. permutatio.

Additio Baldi.

QUeritur. Mixtum vel promiſcuū illi extremorū applicat de quo magis ſapit. h. d. Bal. ibi preualet qd ſi nullus preualet dic ſtandum eius dicto, quia de cōſcientia ſua agitur. vt hic per Guil. ad hoc allegat plures notabiles leges ⁊ precipue facit. de nupt. l. vidue. Et hanc opinionem tenet Hoſti. in ſumma de teſtamentis. §. qui teſtes nam conſcientie ſue relinquendum eſt. ⁊ hoc eſt verum qñ res eſt omnino dubia. nam tunc ad opinionem ⁊ gratificationem recurritur ceteris paribus. ⁊ no. j. de vſufruc. quoties. de reſcriptis. duobus. lib. vj. ⁊ capi. penulti. de electioni. ſecundum Joā. calde. Bald. Sed quid ſi eſt infās qui non habet conſcientiam dic quod expectabitur donec fuerit maior ſcḋm Guiliel. hoc eſt argumentū quod per viam denunciationis non poſſit procedi cōtra infantem: quia non habet conſcientiam leſam. Bald. Quid in queſtione Guil. in furioſo vbi non habet locum expectatio vt. l. ſi finita. §. fin. cogitabis Hec. l. allegatur ad queſtionem. Cōſuetudo eſt quod ſi emphyteuta permutat rem valentem centum cum re valente. xx. ⁊ reſiduum recipit in pecuniā: an ſoluat dño. Guil. mouet hanc qḋ. hic ⁊ non determinat: ſed hec. l. videtur in ar. ꝙ preualeat id qḋ plus eſt. Sed certe hec. l. loquit qñ vnum trahit ad ſe aliud qḋ non eſt in. q. iſta ſm Cy. dñs Cyn. videt ſentire qḋ quatenus hꝫ formitatem cum permutatione non ſoluatur: ſed quatenus cū venditione ſoluatur. ⁊ no.

1 ☞ Conceptus illegitime, qualiter legitime naſci poſſit.
2 Filius inuito patre, an poſſit tenere concubinam.
3 Filius de iure canonico, an inuito patre poſſit nubere.
4 Teſtamēta facientia mentionem de legitime natis requirunt, quod quis ſit legitime natus.

1 PAulus. Qui eſt illigitime. † concept⁹ nō poteſt legitime naſci etiam ſi matrimonium cōualeſcat anteq̄ naſcat. h. d. ecōtra q eſt cōceptus legitime nō pōt naſci illegitime. de filijs pſby.
2 c. ex lrīs. ¶ † Opponit filius inuito p̄re pōt tenere ꝯcubinam ⁊ ꝓcreare filios naturales. C. de natura. li. l. fin. ergo legitimātur per ſequēs matrimoniū. extra qui fi. ſint le. c. tāta. ſol. illa nō credebat nec volebat eſſe cōcubina, ſed vxor. q² eſſe nō poterat vxor filius eſt ſpurius nō naturalis ſm Odo. qḋ eſt no. ¶ Opponit ad idē. C. de natura. li. l. cū qs. ſol. aliud eſt in matrimonio interdicto: vt hic. aliud in concepto ex legitimo concubinatu. vt ibi. Et per hoc determinat qḋ ꝙ licet papa diſpenſet in matrimonio: tñ filij ante diſpenſationē ꝯcepti tanq̄ ſpurij nō ſuccedunt ſm Guil. ⁊ Cyn. hic. ⁊ C. de nup. l. ⁊ ſi cōtra. vbi de hoc. ⁊ videꝙ no. Arc. lvj. diſt. c. oſius. ⁊ eſt ratio. q² fictio nō trahit ſe retro. ad tp̄s de iure ꝓhibitum: vt no. in. l. talis ſcriptura. de leg. j. faciant ergo filios legitimari. de ri. nup. l. qui in prouincia. §. diuus. Et item faciat diſpenſari ſuper infamia ⁊ alij penis. C. de inceſtis.
3 nup. l. ſi quis inceſti. ¶ † Opponit ꝙ de iure canonico filius inuito patre poſſit nubere. vt no. inſti. de nup. in prin. Solu. concedo. Nūquid ergo tanta eſt authoritas iuris canonici: vt filij ſibi ſuccedāt tanq̄ legitimi: Dicit Cy. qḋ no. vt. d. l. ⁊ ſi ḋ. ⁊. C. de interd. ma. l. fi. ſed ſomniauit i Parnaſſo. narratio iuris ciuilis eſt correcta cū non ſit ſpurius ergo ſuccedit. ius quoq; ciuile dꝫ in matrimonio cum ſuis appendicijs ſequi ius canonicū. ⁊ idē ſi nuptie eſſent prohibite ꝑ ſtatutū ciuitatis: nā nihilominus filij eēt legitimi ⁊ ſucceſſibiles. ⁊ ſi ſtatutū dictaret ꝯtrū nō valeret ſtatutum: vt not. c. ſtatutum. de hereticis. lib. vi. in nouel. ⁊ arg.
4 j. de here. inſti. l. pater. ¶ † Ultimo no. qḋ teſtamenta facientia mentionē de legitime natis requirūt qḋ qs ſit legitime ꝯceptus alias non pōt legitime naſci. vt hic. Sꝫ nūqd tenet legitimatio vel diſpēſatio ſuꝑ naturalibus ſuppreſſa qualitate ꝑ quā quis eſt ſpurius: dic qḋ ſic niſi ſit natus ex illuſtri. vt no. in. c. fin. de filijs preſby. in nouella quod eſt not. dignum. Bald.

1 ☞ Materia legitimationis, an ſequatur ius ciuile, vel canonicū.

PAulus. Ceſſans impedimentum non legitimat filiū cōceptū illegitime. h. d. vel ſic quoad legitimationem filiorum inſpicit tp̄s conceptionis. ¶ Opponit ꝙ filius iſte ſit legitim⁹ ſicut legitimat filius iā nat⁹ ſi mater eius efficiat poſtea vxor patris: q² primo erat cōcubina. inſti. de nup. §. fi. in autētico qui mod natu. effi. le. §. ſi qs. C. de natu. lib. cū qs. in fi. Solu. in cōtrarijs tp̄e cōceptionis mater poterat eſſe vxor, lꝫ nō eſſet. hic aūt non poterat ſine conſenſu p̄ris, qḋ eſt no. ⁊ ſic facit ad. q. Quidā de vbaldis duxit quandā ſuā cōſobrinā in vxorē ex qua habuit filios. poſtea ſecuta fuit diſpēſatio ꝑ papā: q² illa nō poterat eſſe vxor querebat an legitimatio traheret ad filios iam natos. et dic qḋ non de iure ciuili. idem credo de iure cano. q² licet de iure cano. poſſunt legitimari ſpurij: tñ talis legitimatio nō trahitur ad filios iam natos ſm Guil. ⁊ Cy. in addi. ⁊ in lect. no. etiam ꝑ eum. C. de nup. l. qua in ꝓuincia. §. diuus. q². ibi ꝑ reſcriptum et diſpenſationē principis hic aūt loquit quoad matrimonij virtutē. Ex his videt apparere qḋ ſpurij ꝑ matrimoniū legitima
a ri nō p̄nt[a] ꝙ tꝫ Ricar. malūbre in. q. quā diſputauit q̄ incipit clericus. ⁊ ſic exordit ab alto dicēs ꝙ de iure naturali ⁊ etiā gētium primeuo omnes legitimi naſcebant. in aut. qui mo. na effi. ſui. ⁊ in aut. qui mo. natu. effi. legi. circa princ. ſed poſtea illud ius diſtinctū fuit inter partes ad ꝓbationē expreſſam reprobationem ⁊ per relictū expreſſam. ⁊ in hoc tertio tm̄ hꝫ locum legitimatio ꝑ matrimoniū ſm Cy. ſed Jo. and. dicit qḋ nō decet ad legitimationē ꝙ filius ſit naturalis ſꝫ ſatis eſt parētes ipſi⁹ tp̄e cōceptionis poſſe matrimonialiter copulari. requirit ergo legitimatio quoddā extremū ad qḋ fuit poſſibile, nec eſt vis de coitu: q² ſi potuit eſſe vxor eius ſequēs matrimonium inducit legitimationē. extra qui fi. ſint legiti. c. tāta. ⁊ ideo dicitur natū ex clerico in minoribus conſtitutū legitimari per ſequēs matrimoniū. nam ⁊ legitimat ille qui natus eſt ex furtino concubitu licet ſit ſpurius. vt not. extra de elect. c. innotuit. nec ob. l. noſtra imo cōcordat q² hic erat iuris defectus. ff. de ꝯtra. l. ii. §. ſi emācipatus. nō aūt erat defectus ſolus ipſorum coniugatorum. ⁊ facit. j. de his q. vt indi. l. claudius. ſm predictum Joā. qui ita notat ſuper regula culpa. in mercu. vbi vide. ¶ Iuxta p̄dicta formant due qōnes. vna per Guil. ḋ. de legi. benignius. Alia per
1 Jac. de are. j. de ſolu. l. cum decem. in fine. ¶ † Quero vtrum in materia legitimationis ſequamur ius ciuile vel canonicum. dicit Cy. qḋ quātū ad ipſum matrimoniū eſſentialiter cōſiderandum ſequimur ius canonicū, ſed q̄tū ad ſucceſſionē ius ciuile. ita no. C. de inter. matri. l. fi. C. de nup. l. ⁊ ſi contra. ſed errauit q² cū ſucceſſio pendeat ex matrimonio oportet. nos ius canonicum ſequi ita in acceſſorio ſicut in principali. extra de ordi. cogni. c. tuā. extra q fi. ſint legi. c. per venerabilē. ⁊ arg. extra de dona. in

na.inter vi.⁊ vxo.c.de prudētia facit qđ no.inſti.de nup.in prin. ¶ Ultimo adde quod no.Archi.lvj.di.Oſius.

Additio Baldi.

PAulus reſpondit. Eū.q Non intelligit legitimus filius legitime nō ꝯceptus.h.d.vide p Cy.C.de nup.⁊ ſi ꝯ.⁊.j.de ſolutio.l.cū decē.p Ja.de are.vide ꝙ no.Arch.lvj.di.oſius.vide Ricar.in.q.ꝗ incipit clericus. Sed pone qđ ꝯho ſic.accipio te in vxorē ſi papa diſpēſabit an ſit legitimū mrimoniū dic ꝙ nō.ſm Inn.de ꝯdi.appo.ſup eo.facit de leg.j.l.apud Ju.§.ſi.Sʒ qd ſi ꝯho tecū ſub ꝯditiōe ſi dabis.x.interim ꝯho pure cum alia poſtea das.x.vtrum ſit vxor.dic quod non.vt notat Inno.de cōdi.appo.quecunꝗ.

1 ☞ Perito in arte ſua,fides eſt adhibenda.

SEptimo mēſe. Jus ciuile credit hypocrati.ergo ⁊ doctoribus medicis ſi habeāt authoritatē docēdi ⁊ interꝑtādi authores medicine.Et magis credit doctori habēti authoritatē magis ꝙ ſtiato autoritatē habituro:qꝛ validi⁹ ē qđ eſt ꝙ ꝙ erit cū multi caſus accidere poſſint ita ꝙ nō

1 erit.¶ †No.ergo credi perito i arte ſua[a].C.de re mili.l.ſemel.li.

a xij.Sʒ nūqd partus q pōt eſſe tā de nonē mēſibus ꝙ.vij.preſumit magis đ nono ꝙ đ ſeptimo.pōt em̄ dubitari ꝑpter ſucceſſionē:cū mulier ſtatim renupſit.dixit Ja.de ra.nihil preſumi.⁊ iđ ſic natus tn̄ qꝛ patrē dmōſtrare nō pōt habet ꝑ ſpurio quoad ſucceſſionē.j.e.l.vulgo.Alij dicūt ꝙ eius ē filius cui reſimilat ſicut in pecudib⁹.Illud vero nō vr̄ dicendū qđ ſtet dicto matris cū ſit infamis.vl̄ dic ꝙ nō ſtat dicto matris:qꝛ nō eſt ꝑprie teſtis.vt.j.de ꝑba.l.etiā matris.Ul̄ dic qđ preſumit natus in nono mēſe.p locū a cōiter accidētibus preſertim ſi mater cōſueuit pareret alios in.ix.mēſe.⁊ hoc p arg.a ꝯſuetudine.C.de proba.l.neꝗ natales.hanc queſtionem diſputauit Jaco.de bel.⁊ ponit eam in.l.j.C.quorum bo.ibi plene videas per eum.

Additio Baldi.

SEptimo. Ibi credēdū.qꝛ piū ē ꝓſumere id eē qđ poſſibile eſt eē.vn̄ qn̄ aliqd pōt eſſe verū nunꝙ preſumitur eſſe falſum.vt no.j.de pac.l.iuregentium.§.quod fere.

SEptimo. Recurritur ad iudiciū medicorū in his que pertinēt ad artē medicorum.Idem in phyloſophis.j.de ſolu.l.ſi pater.Idem in obſtetricibus.l.j.j.de ven.inſpi.Idem in architectoribus.in aut.de nō alie.§.quod autem.⁊ nota peritiſſimos aſſumendos quod facit contra aſſeſſores q ad iudicium de cicatrice aſſumūt imperitos ſecundum Cy.in.lec.no.quod in dubio ille qui naſcitur ex viro ⁊ vxore legitimus iudicatur.

SEruus. Id quod cōmittit fortune non videtur pro derelicto haberi.Item ille qui non defendit non videtur propterea renunciare iuri ſuo vide de dam.infe.l.pretor.in prin.

SEruus. Seru⁹ ꝗ nō defenditur a domino poſtea liber non efficitur.¶ In gl.capitati ibi eū nō defendere iudiciū in ſe trāſferendo ſʒ aſſiſtēdo:īducēdo ꝑbatiōes ⁊ in appellando.j.de ap.luci⁹.Guil.đt ꝙ ꝑ retēto ī carcere ſemper admittit defenſor ad plenā defenſionē:qꝛ executio fruſtari nō pt.C.đap.eos.an̄ ſi.vbi p eū i ſi.ꝗ nō vr̄ renūciare iuri ſuo q nō aſſiſtit defenſiđi.viđ hāc gl.i.l ꝑtoris.j.de dā.infe.ꝗ đt ꝙ ille q nō defendit videt habere ꝑ derelicto ſed ibi fuit res adiudicata aduerſario hic non.

SEruus. Seruus q nō defenditur pro derelicto habit⁹ nō videt nec in libertatem eripitur.h.d.viđ quod not.j.de dam.infe.pretoris.in gl.ſi ncuerat.⁊ quod no.Guil.hic.

1 ☞ Membrorum dilatio vel diminutio nocet.

2 Digitus non dicitur membrum ſed pars officialis membri.

3 Dens non eſt membrum.

NOn ſunt liberi. Qđ nō hʒ corpus hoīs aīaʒ hoīs nō

b ꝓſumit habere:[b] qꝛ ꝓſumit ꝙ natura nō donat alaʒ vbi nō eſt corp⁹.vl̄ ſic:ꝙ nō hʒ formā viſibilē ꝓſumitur formā inuiſibilē habere.Uel ſic.remota forma rei monetur eſſe rei.⁊ iđ ſi data eſt forma vt due citatiōes fiāt ante bānū ⁊ iudex ī ꝑma citatiōe miſit pemptoriū non valet bannū:qꝛ data eſt alia forma ſ.vt pluries citet ⁊ ſic omiſſio forme vitiat bānū ſcđʒ

1 Mar.ſil.ex iſto ar.đ.ꝟ.ob.l.q.rome.§.ſlaui⁹ hermes.† Itē no.

2 ꝙ mēbrorꝝ dilatatio vl̄ diminutio nocet.¶ † Itē no.ꝙ digitus nō đr mēbꝝ ſʒ ps officialis mēbri.⁊ aliđ ē diuidere rē ī mēbra.aliđ ī fruſta.⁊ ſic amputās digitū nō đr amputare mēbrū ꝑʒ Jac.de are.Mar.ſil.⁊ Cy.mēbrū aūt dicitur diuiſio vel pars nobilis vt ocul⁹,manus,pes ⁊ auris:digit⁹ aūt eſt membrū in diminutiuo:nō mēbrū qꝛ nō eſt aliquota ps corpis:ſʒ ſit aliqnāta particula reſpectu quātitatis.qꝛ pars non dinumerās ſuum totū nō eſt ei⁹ mēbrū,ſʒ pars mēbri,vt lignū in tecto,⁊ lapis in pariete.[a]

3 de vſur.l.eū q edes.† Itē dens nō eſt mēbrū,qꝛ illa puſilla non ſunt mēbra.de edil.edict.l.cui dens.ſicut in ciuitate vn⁹ hō nō eſt mēbrū ciuitatis,ſed porte ſeu quarteria ⁊ parochie ſunt mēbra.l.j.§ publicum.de iuſti.⁊ iure.vbi de hoc.

NOn ſunt. Cū forma dat eē rei q n̄ hʒ formā hoīs nō ē hō,nec per ꝯſequēs liber:qꝛ libertas eſt hoīs ꝗlitas.Diminutio aūt vl̄ āpliatio mēbrorꝝ,formā hōis n̄ mutat.h.d.ī tex.mōſtroſuʒ.ſil̄e exēplū đ offi.ord.c.qm̄.§.ꝑhibem⁹ p iſtā.l.fuit đterminata ꝗſtio tāꝫ Bōonie,ꝗdā ſtatuto cauet,ꝙ ſi aliqs abſcidit alienū mēbrū đbeat ꝯdēnari ī pēa dupli,accidit ꝙ aliqs abſcidit alicui digitū,vtrū dicat abſcidiſſe mēbrū.fuit đterminatū ar.hui⁹.l.ꝙ n̄:

c qꝛ digit⁹ n̄ ē mēbrū[c] ſʒ offm̄ mēbri.ī hꝯ ꝯcordat Jo.fa.ſol⁹.Mar.Ja.đ are.⁊ Cy.⁊ ſi dicas videt abſcīdere mēbrū q abſcidit ꝑteʒ mēbri.dic ꝙ ē vex,vbi ē eadē rō.ar.notatorꝝ.i.l.ipiū.j.đ iur.om.iudi.ſʒ hic nō eſt eadē rō,qꝛ ſtatutū pōderat facti atrocitatem,ſʒ aūt iſte nō dicat abſcīdere,tn̄ credo ꝙ dicat debilitare,qꝛ patet ab effectu,qꝛ ſit leſio:⁊ impedit operatio mēbri:ſʒ lex noſtra facit ad cōtrariū,qꝛ etiā in ea carens totaliter aliquo mēbro,ſi habet formā rōnalē aīalis,licet deficiat ī forma mēbrorū,tamē eſt homo,naſcit ī ꝑtāte,rūpit teſtamētum:⁊ debet alimentari,ſicut in multis ſemihominibus.¶ Quomodo cognoſcim⁹ mēbrū a parte mēbri,credo ꝙ illud membrū dicit,ꝙ hʒ principalem operationē in corpore humano,vt ſunt manus,pedes,oculi,auricula,⁊ ſimilia.illa que nō habent operationē per ſe vt digit⁹,non dicunt membra,ſed pars mēbri.facit ad id qđ dixi de oculo:vt no.in.l.capitulū.§.pe de pe.quedā ſunt ꝗ nō ſunt mēbra,nec pars mēbri,vt dens.l.cui dēs.j.de edil.edic.idē mēbruʒ aridū nō ꝑpterea dicit mēbrū.vt no.in.l.vitem.j.arb.fur.ceſ.p Ja.đ are.Circa.l.vide vtrū iſti qui nō habēt formam humanā,debeant baptizari.certe nō,ſi habēt formā contrariā homini,ſʒ ſi habent formam hoīs ꝗ maxime in facie cōſiſtit,ſʒ deficiat ali

d qđ mēbrū,debēt baptizari.[d] vt no.Archi.v.diſt.baptizari.⁊ vide xxiij.q.j.c.didicimus quod no.inſti.de in iur.§.pena.

Additio Baldi.

NOn ſunt. Qui caret forma hominis caret libertatis nomine ſed qđ habet alqd forme hoīs licet forma ſit difformis libertatis ſʒ effectū hoc đt Bal.vide Archi.v.diſt.baptizari.

1 ☞ Conditio debet impleri.

2 Uno impetu duo naſci non poſſunt.

3 Conditio per alium impleri poteſt.

4 Excōicatus ſub conditione eligens,electio eſt valida.

5 Parere aliud eſt,⁊ aliud peperiſſe.

6 Conditio inducit effectum,dum eſt in effectu.

7 Libertas cauſe ſemper debet preuenire libertatis effectum.

8 Allegatio iuris communis vel municipalis,impedit litis conteſtationem.

ARethuſa. Si libertas relicta eſt ancille,et ſi tres peperit,⁊ quartum in ordine pariat,ingenuū parit preueniente matris libertate.⁊ ſic in eodē inſtāti ꝙ mater eſt libera,pt⁹ naſcit ingenu⁹.Sufficit em̄ in eodē inſtāti matrē eſſe liberā,quo ꝑtus naſcit,⁊ ꝗlibet ꝯditio libertatis exiſtēs ī ꝑtu ꝓdeſt partui.h.d.

1 ¶ † No.ꝙ ꝯditio dʒ ipleri,imo dʒ ipleta eē an̄ꝙ dici poſſit qđ diſpoſitū ſumat effectū.de cōdit.⁊ demon.l.q heredi.§.vltra ⁊

2 no.C.đ cōdi.inſer.l.ij.¶ † Scđo no.ꝙ vno.ipetu nō poſſūt duo naſci.qꝛ natura nō pmittit h.¶ Et ſic not.ꝙ fortiſſimū ē ar.ꝙ ſit p locū a natura.¶ Itē no.ꝙ vbi ē ꝑus ⁊ poſteri⁹,vbi ē ordo.eſt em̄ ordo rexꝝ geſtaꝝ vl̄ gerēdaꝝ ſm Ariſt.ſm ꝑus ⁊ poſteri⁹.¶ Itē no.ꝙ ī plurib⁹ ſimul ſiniētib⁹ cā vr̄ ꝑcedere effectū ſuū.

3 vt hic,libertas mr̄is ꝙ libertatē filij.¶ † Itē no.ꝯditio pōt ipleri p aliū.⁊ eſt ar.ꝙ ſi vſurario laborāte in extremis,ꝯſanguinei faciūt cautionē ꝑ ipſo ꝙ valeat teſtm̄ ei⁹.In ꝯtrū.j.de vſuf.earꝝ rerꝝ.l.trib⁹.§.illud.¶ Itē no.ꝙ ꝗſtio facti eſt,ꝗ exigit ꝑbatiōes facti ⁊ iđ cōſuetudines dicunt facti ſ.quātum ad onus ꝑbādi vt in.c.j.de cōſti.li vj.Queſtio vero iuris eſt,que determinat p diſputationē ⁊ interpretationē prudētiū.de ori.iur.l.ij.§.his legibus latis.¶ Et no.ꝙ Ol.p locū a natura defendit quēdaʒ accuſatū de maleficio noctis tꝑe ꝯmiſſo,nam teſtes deponebāt de viſu.Et interrogati in quo loco erāt,dixerūt de loco aliquantulum remoto ⁊ interrogati ſi erat ibi lumē ignis vel cādele dixerunt ꝙ nō,vel hoc fuit ꝑbatum per alios.nā dn̄s Old.ꝯſiderās qđ illa nocte fuerat lumen lune ꝯuicit teſtes:qꝛ hoīes nō vident de nocte.⁊ ſic teſte natura euaſit accuſatus,vt audiui a preceptoribus meis.Ad hoc gl.j.qđ me.cā l.ſi cū except.§.in hoc.

4 ¶ † Itē no.ar.ex hac.l.ꝙ ſi qs eēt excōicat⁹ ſub cōditiōe ſi elegerit ⁊ eligat ꝙ electio valeat:qꝛ n̄ ē facta ab excōicato ſʒ ab excōicādo.nā pēa exigit delictū ꝯſūmatū.⁊ ī penis futurꝝ ſubiūctiui reqrit đlictū ſubiūctiui reqrat đlictū ꝑfectū.j.qđ qſꝗ iur.l.j.

---

a ¶ Sua.Ad de eundeʒ Bald.ſ.in ꝑe.ī.§.oēʒ.⁊ qđ ibi dixi ī apoſtil.

b ¶ Mēre.ſed qd ſi talis occidat an occidēs puniat.vide do.alex.de imo.in.l.ꝙ đr.de li.et poſth.vbi viđ ēt ang.⁊ imo.⁊ ad de Card.ī cle.j.x.q.de ho.⁊ in.c.ſi aliqs eo.ti.⁊ Ang.are.ī tract.maleſi.ꝟ mortu⁹.ꝟl qd autem.

c ¶ Nō ē mēbrū.limita vt p feli.in c.cū illorꝝ ī ij.col.ī pn.ꝟſi.querit hoſt.cū ſeq.de ſenten.excō.vbi etiā đ capite barba,dēte māmilla ⁊ vngula.⁊ ī ca.ego nō.de iure iu.ī j.col.in ꝟ.ī tex.ibi.vitiū vbi de manu arida.⁊ qd đ certo digito ī ꝑcioſo artifice eo ꝑncipalr̄ vtēte.

d ¶ Baptizari.ſed qd ſi naſcat cuʒ pelle ſecundina poterit ne baptizari dic ꝙ ſic.ꝑʒ pe.ij.aure.ī.iiij.ſen.diſt.iij.q.ij.⁊ nunquid mōſtrū ſit baptizandū.⁊ quomodo.vide lādulf.ī.iiij.diſ.vj.q.ij.vbi quod ſi ꝑpenda t du es ha

bere animas vt puta duo habet capita. iiij.pedes, duas ſpinas in dorſo. ⁊ hmōi tūc baptizari dꝫbent qualibet qlibet per ſe ⁊ intelligi in loco qlibet per ſe. Si vo dubitatur an ſint due aīe vt puta. qꝛ habet quatuor manꝰ ⁊ vnum caput vel duas ſpinas ī dorſo. tūc credo qđ debeat baptizari principalis abſolute ⁊ aliꝰ poſtea ſub ꝯditione, ſi tu nō es baptizatus ego te baptizo ⁊c. nec baptizat intentione vaga ſꝫ determinādo ſe ad vnū alꝭ nihil faceret, ſm̄ Heric. ī quolibeto ſuo.

§.fi.⁊ h̄ p Inn.extra de ap.c.pterea reqſiſti.⁊ ſic actꝰ vbi.cōdi-
5 tionalis dꝫ in ſuo eſſe pcedere actū vbi diſpoſitiui. ℭ † Item
no.ꝙ aliđ eſt parere, aliud eſt peperiſſe.ſic aliđ eſt exire, aliđ eſt
exiuiſſe.ſ. de vſuf.l.arboribꝰ.§. de illo.in gl.facit qđ no. in.c.per
6 petue.de elec.li.vj.in nouel. ℭ † Itē no.ꝙ conditio inducit effe-
ctū ſuū dū ē in actu. ſꝫ nō dū eſt in potētia,ſꝫ modꝰ inducit effe
ctū ſuū qlibet tpe.modꝰ eīm eſt adiacēs determinatio pncipalis
diſpoſiti originē nō īpediēs ſꝫ executionis dirigēs ⁊ coarctās ef
fectū.eſt eīm modꝰ velut freni qdā tēperies. de ꝯdit.⁊ de.l.qbus
diebꝰ.§.terminꝰ.vñ ī mō ñ vitiat ppoſteratio. ſꝫ ī ꝯditiōe ſic,vt
7 hic. ℭ † Et no.ꝙ libertas cāe ſēp dꝫ puenire ſiue pcurrere liber
tatis effectū ſaltē ī momēto naturali vꝉ itellectuali. Vñ priꝰ dꝫ
eē libera mr̄ ꝙ filiꝰ ⁊ ñ erit liber filiꝰ ancille ſꝫ erit liber filiꝰ libe-
re. Et pdicta faciūt ad. q.dꝛ apoſtolicus, reſtituimꝰ oēs ad qs
pn̄tes lr̄e puenerint, dū vo lr̄e erāt in itinere quidā obierūt cer
te iſti nō ſunt reſtituti. qꝛ ad mortuos nō pn̄t lr̄e pueniſſe nec a
mortuis pt incipere bn̄ficiū, cū deſinit ſubiectū in quo fundat.
vt.l.q libertinꝰ.§.poſthumꝰ.ꝺ ope.lib. ⁊ futurū ſubiūctiui rem
perfectam ſignificat quaꝫ in mortuo ſignificare non pōt.vt hic.
ℭ Et allegat hec.l.ad.q. de pūcto.⁊ certe qdā ordinant natura
liter p ſemet,⁊ tūc eſt punctū naturale,ſꝫ non tpis,vt inter actio
nē ⁊ oblꝛonē. qdā ordināt extrinſecꝰ p accidēs. ⁊ iſte ordo dꝛ fa
cti nō iuris,vt h̄.Et ſic eſt ibi punctū tā nature ꝙ tpis.⁊ pūctū
eſt qdā extremitas, ⁊ ad punctū finale oīa reducant.ſ. ſi qs ius
di.nō ob.l.j.§.j. hoc eſt ad fina.ratio.ipſiꝰ actꝰ. ℭ Querit gl.qd
ſi qtuor natis ñ appet q̊ ordine nati ſunt, an ⁊ qs liber erit:gl.
dꝛ ꝙ maſculꝰ pſumit pmogenitꝰ, vnū ſi q̄ ē ibi femina ipſa erit
libera. ⁊ ſic hoc caſu erit deterior cōditio maſculi ꝙ femine.al-
leg.gl.ſi fuerit.in fi.de reb. dub.q̄ nō dꝛ hoc. nā ibi eſt fauor ma-
tris,qꝛ in dubio legis pſumptio fauet libertati. nam ita iudicat
lex queadmo.mādat iudici iudicare, ſꝫ iudici mādat ꝙ ī dubijs
cauſis p libertate pnūciet. Fauore eīm ppōderāte opꝫ inherere
fauori. ſꝫ in caſu nr̄o ceſſat illa rō. nā de matre eſt certum ꝙ eſt
libera, qꝛ quoad eā nō eſt qđ ordinis ſꝫ numeri, ſꝫ qđ vtit in-
ter fratres qs eorū ſit liber. ⁊ iudicare in dubio ꝯ maſculum nō
vr̄ equū.ar.ꝺ.e.l.in multis. Itē gl. dꝛ ꝙ in dubio oēs eodē ptu
nati ſunt liberi. p.l. C. de fideicō.liber.l.cū inter.q.l. non dꝛ hoc.
nā ibi teſtator neminē a libertate excludere voluit. ar.de libe.⁊
poſthu.l. plꝫ. ſꝫ hic tres in ſeruitute naſcentes excludere voluit
a libertate, qꝛ eos in ſuitute naſci decernit. eēt ergo directo ꝯ in
tētionē teſtōris ſi eēnt liberi.qre dicūt Guil. Pe. ⁊ Cy.ꝙ nullꝰ
erit liber:qꝛ īcertitudo vitiat, vt.l. cū ex pluribꝰ.ꝺ manu.teſta.p
ſeruim qꝛ agit de lucro captādo.⁊ nō eſt lucrum diuiſibile inter
plures.⁊ iđ inuicē ſibi obſtāt.vt.ſ.de her.inſti.l. inuicē.ſꝫ Ja.de
are. iudicat p eo q ſe cepit in poſſeſſiōe libertatis, qꝛ in iure pa
ri poſſeſſio facit ipm ius pferri. vt ipſe no. in ſili.C.de pb.l.ma
trē tuā. Ad hoc extra de pb.c. lꝫ cāꝫ ⁊ .ſ. vti poſ.l.j.ī fi. ℭ Quid
ergo ſi oēs ſunt in poſſeſſiōe vel nullꝰ: Rñdeo puto ꝙ hr̄s te
neat vel cogat gratificari.de leg.ij.l. ſi qs ſeruū.§. ſi inter duos.
qꝛ vbi eſt obſcuritas ibi heres tenet eligere. de leg.j.l.ſi qs a fi-
lio.§.ſi qs plures. Alioquin ptor eliget.ar.in.l. ſi duas.de exc.
tu.in prin.⁊ facit de le.j.l.hmōi.in fi.⁊ de cōdi.⁊ demon.l.in te-
ſtō.la.j.§.in fi. ℭ Quero nūqd tertius ſit liber.dꝛ Jac.de are.ꝙ
ſic.pp participiū incipiēte ⁊ ſic naſcēte libertate mr̄is cōnaſcitur
libertas vteri tāꝗ cōnexi.ſꝫ alij dicūt ꝯ, qꝛ ſequeret ꝙ in.l.idem
erit.gemini poſtremi eēnt liberi,qđ eſt falſum,vt ibi ptꝫ,ſꝫ Gui.
⁊ Cy.⁊ qꝛ nō ſiēs ꝯditio ſꝫ facta pariſicat diſpoſitū ⁊ illa eſt ve-
ritas.Nō ob.lr̄a q incipit incipiēte.qꝛ ſtatiꝫ ſubdit ex ñs cōditio
p qđ reqrit inceptionē cū ꝯſummatione ℭ Extra qro qd ſi te-
ſtōr dicit,ſi tres pepit ex nūc libera eſto,an ptus ſint liberi, ⁊ vr̄
ꝙ ſic ex ditiōe nūc, q extrema iungēs vltimū trahit ad ſuū pn
cipiū, ſꝫ ꝯtrū eſt verū, qꝛ in cōditiōe hoc non pt eē. vñ dictio ex
nūc, denotat diſponētis actū, non diſpoſitiōis purificāde effe-
ctū,⁊ iđ ſpectāda ē dies.vt.ſ.de v.ob.l hmōi ſtipulatō īterpoſi-
ta. ℭ Extra qro de qdā pblemate,dixi ſuo meo,ſi obuiabis li-
bero liber eſto. tu dixiſti tuo, ſi obuiabis ſuo liber eſto mō ob-
uiāt ſibi īuicē. qrit qs liber erit.⁊ vr̄ ꝙ neuter. qꝛ ī tpe pari ordo
nō diſcernit.facit qđ no.ſ.de iur.om.iu.l.ſi familia. Tu dic ꝙ cū
illud qđ eſt pus in eſſe, ſit pus in tpe qđ ille erit liber cui decre-
ta eſt libertas ſi obuiabit ſuo, qꝛ ſuitꝰ eſt h̄ ſtatꝰ preābulus.ad
hoc.ſ.de do.inter vir.⁊ vxo.l.cū h̄ ſtatꝰ.§.ſi ambo.ſꝫ Gui.ꝯſide
ra ꝙ velociſſimū entiū ē intellectꝰ. vt ait Thales milleſius. vñ
vbi tps non inuenit in motu diſtinctū tñ in intellectu repit di-
ſcretū. pcurrit intellectꝰ oēm tpis velocitateꝫ. Et iđ intellectus
ordinat eſſe futura,qꝛ pcurrit anꝗ ipſa fiant. ⁊ ſic appet pus et
poſteriꝰ poſſe eſſe ī itellectu, lꝫ ī tpe naturali ſint vnū ⁊ idē iſtās
vt h̄.⁊ viđ qđ no.ſ.ꝺ eo p quē fac.erit.l.fi.§.fi.p Ja.bu. ℭ Vltio
no.h̄ ꝺ ordie tpis pbādo vbi pūctꝰ qōni ſtat ī ordine tpis.i.vbi
qs petit ex tpis ordie ſe ad aliqd admitti vel aduerſariū repel
li.ꝯcor.ꝺ peti.her.l.ſi poſt motā.⁊.ſ. ꝺ neg.ge.l.cū actum.⁊ facit
8 qđ no.C.de codicil.l.cū pponas. ℭ † Extra no.ꝙ allegatio iu-
ris cōis. vꝉ mūicipalis īpedit lit.cōte,qꝛ nō īdiget pbatiōe:ſecꝰ

vbi eſt qſtio facti,vt no.in.c.ſ.de lite ꝯte.li.vj.in nouella.Bal.
1 ☞ Implementum conditionis debet precedere ad hoc,vt di
ſpoſitio purificetur.
2 Illa dicunt ſimul fieri,inter que non poteſt prioritas,vel poſte
rioritas demonſtrari.
3 Qđ facti dꝛ illa,qñ qs iterrogat,an aliqd factū ſit vel q̊ ordine.

ARethuſa. Ancilla ſub conditione libera
enixa immediate poſt cōditio
nē adiſcipit libertatē ⁊ parit ingenuum,⁊ qđ ordinis
in facto nō in iure ꝯſiſtit.h.d.cū.l.ſeq. ℭ No.ꝙ ille q
apponit ꝯditionē vult eā impleri.facit.ſ.de ma.te.l.ſi qs locu-
1 ples.⁊ no.de cōdi.inſer.l.ij. ℭ † No.ꝙ implemētū cōditiōis dꝫ
pcedere ad hoc vt diſpō purificet.⁊ dꝫ pcedere in actu facto ⁊
2 cōſummato.ꝯcor.ſ.de cōdi.⁊ demō.q hr̄di.§.fi. ℭ † Tertio no.
qđ illa dicunt ſimul fieri inter q non pt prioritas vel poſteriori
tas demōſtrari.tñ aliqñ alr̄ accipit ſimul.vt not.ſ. de iudic.l.ſi d
bitori.⁊ p Jac.l.i.§.īſpiciēdo.ſ.de ven.inſpi. ℭ Quarto not. ꝙ
pdeſt vltimo naſci ſic eſt repire ius vltime geniture ſicut eꝯ qñꝗ
eſt repire ius prīe geniture,C.de nud.impialis. ℭ Quinto no.
qōnē de pūcto etiā not.ſ.qđ met.cau.l.ſꝫ ⁊ partꝰ.in fin. inſtit.de
his qui ſunt ſui vel alie.iur.in prin.⁊ eſt duplex punctus.ſ.intel
lectualis,⁊ alius q ꝯſiſtit in tpe.facit.ſ.ſi cer.pet.l. ſingularia.ꝺ
acq.here.l.illđ.⁊.l.iij.§.ſciendum.de dona.inter vir.⁊ vxo. ℭ Itē
no.ꝙ ille.q naſcit hic quartꝰ in ordine eſt liber: qꝛ mater eius
fuit libera in preambulo.inſtāti no.qđ ſufficit qđ conditio pre
ueniat cōditionem in pūcto.⁊ no.ꝙ ꝯditio dādi pt p alium im-
3 pleri. ℭ † No.qđ qđ facti dꝛ illa qđ qs interrogat an aliquid fa
ctum ſit vel quo ordine:puta ſi quis interrogaret qs primo in-
trauit ſcholas:quis primo natus:ſed queſtio iuris eſt quoties
preſuppoſito facto dubitat qd iuris ſit. Additio Baldi.

ARethuſa. Ancilla ſub ꝯditione libera e-
nixa īmediate poſt īpletā con
ditionē ꝯſeqt libertatē ⁊ ex tūc liberū parit: qꝛ inci-
piēs partus liberā matrē reperit.⁊ ſufficit ſi momen
to acquiſito libertatis nūciū preueniat partus:nec eſt vis cu-
iuſmodi cōditio ſit appoſita libertati.⁊ qđ q ex ordine facti pē
det facti dꝛ nō iuris.h.d.cū.l.ſeq. ℭ Ibi adimplēda eſt.vide qđ
no.C.de cōdi.inſer.l.ij.ꝙ no.ꝙ ille q apponit cōditionē vult eā
impleri. ℭ Itē no.ꝙ ꝯditio dꝫ eſſe in facto nō in fieri ad hoc vt
diſpoſitio purificet ſꝫ Cy. Ibi,ſimul.vide.ſ.rex amotarū.ſed ſi
diuortij.p Jac.de are.⁊ de vē.inſpi.l.j.§.de inſpiciēdo.per eun-
dē forma ſup hac.l qōnem Cy.C.de ſecū.nu.l.ſi qs prioris.§.ta
lē.in fi.§. ℭ Et no.ꝙ illa dicunt ſimul fieri inter que nō pt prio
ritas ⁊ poſterioritas demonſtrari.vide Cy.C.de teſtamētis hac
edictali.⁊ hoc Bal. ℭ Itē not.qđ dicunt ſimul peti q vel ſiunt
a vno impetu.[a] vide Dyn.in.l.nunꝗ plura.de priua.deli. Ibi in-
certum per naturā bene pōt eſſe incertū p accidēs.vt.ſ.de edē.l.
argē.§.fi. Ibi veluti.i.ſicut mulieris exiſtēte īpetu adimpletur
cōditio ita hic ac. Ibi momēto.vide Jaco.de are.l.l.ſtip.iſta.§.
alteri. Bal Ibi peperiſſe.no.qđ iter exiſtētiā ꝯditiōis ⁊ purifi-
catione diſpōnis nullū eſt medium. Ibi incipiēte ⁊c.per hanc
l.⁊.l.q duos.§.cū ī bello.de rebꝰ du.determinauit Mar.ſill.qđ
ſi bon.eēt ſtatutum qđ collegiū vbi erāt.xlij.monetarij deberēt
ammodo.xl.tantū eē ⁊ ſi aliqs moreret tūc primus de gñe ſuc
cederet qđ tribꝰ mortuis non ſuccederet primus de genere p-
mi:ſed de gñe vltimi moriētis qđ in eius perſone cōditio ſubro-
gatiōis extitit.⁊ nō ob.ſ.l.in opis.qꝛ loqt in iure qſtio ſm bal.
1 ☞ Maſculus preſumitur primo natus.
2 Papa mandans alicui ne eligat ſub pena excommunicationis
⁊ eligit,an electio valeat.
3 Queſtio facti,que dicatur.
4 Queſtio iuris,que dicatur.

1 IDem erit. In glo.j.per alios ibi §.fina.
ℭ No.ꝙ † maſculꝰ pſumit p
mo natus ⁊ facit ad iura pmogeniture, In ea.ibi.l.
cū inter.Ja.de ra.Pet.⁊ Gui. dicūt ꝙ nemo p.l.cū
ex pluribꝰ.de ma.te.nō ob.l.cū inter.qꝛ ibi pōt interpretari te-
ſtatorē ſic voluiſſe de oībus.hic aūt cōſtat ꝯtrū ſm eos Ibi ī
poſſeſſionē libertatis.⁊ dic de hoc vt no.ex̄ de preſum.c.nōne.⁊
monet ſuper hoc vna qđ per Dy.ff.de adi.leg.l.iij.§.ſi duobus.
2 vbi vide extra no.arg. † Papa mandauit alicui ne eligat ſub
pena excōicationis iſte eligit an dicat electio facta ab excōica-
to.iſta.l.eſt ar.qđ nō:or nec anteꝗ eligat nec in ipſa electione in
currit excōicationem:ſed ſtatim electiōe facta.dic vt no.Inno.
extra de ap.c.pterea reqſiſti. ℭ Scđo inducit in ar.ad.q.Dicit
ſtatutū qđ camerarij debeāt eſſe qdraginta.poſtea fuit determi
natū ꝙ eēnt triginta ⁊ octo.⁊ ſi aliqs moreret dꝫbeat ſubrogari
alius de gñe ipſius.Querit vtrū intelligat ꝺ gñe vltimo morie-
tis in cuius pſona vēdicat ſibi locū diſpoſitio ſubrogātis:an in
perſona primorū:fuit determinatū qđ deberet fieri ſubrogatio
de gñe vltimo moriētis.ita diſputauit Mar.ſil. ℭ Vltio qrit
qd ſi ex iſto vltio nō eſt natus aliqs ſed eſt in vtero,vtrū iā nati
ex alijs

a ℭ Impetu. Vide Fel. ī c. paſtoralis. ꝺ reſcr. vbi. ad idē titatem. ⁊ Frā. are. i. l. an duobꝰ. ꝺ duo reis. ⁊ qbi dixi ī apoſ.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ex alijs debeant hũc expectare. determinauit Old. ꝙ nõ fauo re collegũ. petitiõe. §. aliquis. C. de aduo. de iudic. l. nullus. de agẽ. in re. ſm Oldra. ❡ Jt em querit̃ de tali. q. dixi ſeruo meo. Uade ſuper pontẽ ⁊ ſi obuiaueris ſeruo liber eſto. alius dixit ſeruo ſuo vade ſuper põtẽ: ⁊ ſi obuiaueris libero liber eſto. mõ iſti obuiauerũt ſimul: qs erit liber dicũt doct. qḋ ſeruus meus quaſi videat̃ obuiaſſe ſeruo. nã ſtat⁹ ſeruitutis ⁊ queſtio de pũ cto dirimit̃ nõ ſolum per punctum tpis: ſʒ per punctum intelle
3 ctus ſm alleg. in. l. poſt mortẽ. de leg. j. ❡ † Quero que dicatur queſtio facti. Rñdeo illa que continet factũ ⁊ non ius queſtio iuris dicitur illa in qua nõ diſputat̃ de facto: ſed qd iuris ſcdm doc. ergo hic qḋ prioritatis eſt queſtio facti. ſʒ poſtꝙ conſtat ḋ ordine ⁊ querit̃ quis ſit liber: iſta eſt queſtio iuris q̃ dirimit̃ per hꝯs. ll. Scias ꝙ Jaco. diſputauit iſtã. q. Dicit ſtatutũ qḋ pro poſita nõ poſſit fieri niſi ꝑ capitaneũ populi. alio ſtatuto cauet̃ qḋ de factis rebelliũ nõ poſſit aliquid ꝓponi. ⁊ ſi ꝓponatur ca pitaneus ſit ipſo facto priuatus. Modo capitaneus de facto proprio rebelliũ propoſuit ⁊ fuit refirmatus: querit̃ an valeat queſtio ſtat in pũcto. ſed vtrũ ꝓpoſita ſit facta capitaneo appa ret ꝑ hãc. l. qḋ ſic. qꝛ ꝓponere eſt in cõditione a priuatione ⁊ cõ ditio precedit ergo ſequitur quod in tempore ꝓpoſitionis non deſierit eſſe capitaneus: ſed immediate poſt propoſitaʒ deſijt. ⁊ ideo valet reformatio ſecundum butri. qui diſputauit ſimilem queſtionem.

Additio Baldi.

Idem erit. Jbi facti. q̃ſtio facti dicitur qñ factũ eſt incertũ ſuper q̊. l. non preſumit. ⁊ ſuper hoc nec ſapiẽs põt cõſulere nec iu dex iudicare nec pars tenet̃ rñdere vt hic. ⁊. j. de fun.
4 inſtru. ſeie. §. fi. ❡ † Queſtio iuris eſt qñ factũ eſt certũ vel incer tum tñ ſuper eo cadit iuris ꝓſumptio. ſm Guil. Cyn. an aũt ex interlocutoria iuris veniat refectio expẽſarũ. quidã qḋ non. ſʒ ex interlocutoria facti ſic. ſm Rica. ❡ Jn glo. ibi. §. fi. ſed ibi fa uore libertatis: qꝛ alias mater nõ eſſet libera ſcdm Guil. ❡ Jbi dic omnes liberos. Ja. de ra. Guil. ⁊ Pe. dicũt ꝙ nullus. vt. j. ḋ manu. te. l. cum ex pluribus. nec ob. l. cum inter. qꝛ ibi teſtõr ſub indefinita locutione omnes induxit. hi aũt oẽs ꝑter quartum excluſit ſm Cy. Quid ſi exſecto vẽtre extracta ſunt. dic idẽ ſm Cyn. Bal. ❡ Jbi alij diſtinxerũt. hoc tenet Ja. de are. j. de ꝓba. circa ⁊ ſi omnes eſſent in poſſeſſione libertatis omnes haberen tur pro liberis. ſʒ hic erat intentio fundata ex preterita ſeruitute arg. l. ſiue poſſidetis. ibi not. Bal.

In vrbe. ❡ Not. ꝙ ciues effecti ex ꝯſtitutio ne habent ius ciuiũ ⁊ originem: qꝛ ſunt xi ciues. ⁊ iõ dicit Cyn. alibi ꝙ ſi ſtatutũ ḋt qḋ oẽs ciues habeãt tale priuilegiũ ⁊ forẽſes non: qḋ ſi aliquis forẽſis eſt effect⁹ ciuis ꝑ ſtatutũ qḋ habebit eadẽ priui legia q̃ habent illi q ſunt ciues originalr̃. vt. l. ſʒ ſi hac. §. ſʒ ſi ius annuloruʒ. j. de in ius vo. arg. contra. C. de his qui ve. eta. l. fi. ita dicit ibi Cyn. in addi. de hac. q. de vſuc. l. ſi is q. pro emptore. per bar. iſtum tñ adoptiuũ ciuẽ non admittã ad honores ad quos non cõſueuere admitti niſi ciues naturales: quia conſuetudo re ſtringit priuilegium.

Additio Baldi.

In vrbe. Liberti ſunt ciues Romani. h. d. Jn fi. glo. ſaluo iure patronatus.

1 ☞ Matris delictum non nocet ei, qui eſt in vtero.
2 Filij rebellium in rebellione ꝯcepti non ſunt ciues ſue ciuitatis.
3 Mors, an differatur ſicut membri mutilatio.
4 Mulier pregnans nunquid cogitur venire ad teſtificandum.
5 Mulier que eſt pregnans. x. vel. xx. dierum, an ob hoc debeat differri mors.

Imperator. Executio ſñie corporalis differt̃ donec pariat mulier condemnata: ſʒ executio exilij non differt̃ tñ partui nõ officit naſcituro. h. d. ❡ Et no. ſeruã pene liberũ parere. ⁊ eſt in ptãte mariti. C. de penis. l. ſi añ. ❡ Scdo no. ĩ tex. ꝙ ſolita fieri ſunt fiẽda. ❡ Jtẽ nõ. quẽ viuere alieno beneficio q ſm ſe debeat mori. ⁊ ſic no. haberi ꝑ aliũ qḋ nõ poteſt ꝑ ſeipſuʒ.
1 ❡ † Jtẽ no. hic ꝙ delictũ mr̃is nõ nocet ei q eſt in vtero. ❡ Jn gl. no. ꝙ filij rebelliũ cõcepti in rebellione nõ ſunt ciues ſue ciui
2 tatis qḋ eſt bene not. ❡ † No. de muliere pregnãte quõ cõdem
3 net̃. ❡ † Quero an ſicut differt̃ mors differat̃ mẽbri mutilatio. dic ꝙ ſic. Jtẽ in ictu fuſtiũ idẽ in qualibet tortura. vt. l. ꝑgnãtis. ij. rñſo. j. de penis. qꝛ ꝓhibitũ eſt corp⁹ tangi pregnantis. l. j. §. de inſpiciendo. j. de ven. inſpi. ſm Guil. ergo mulieres pregnan
a tes non poſſunt torqueri[a] Jgitur ſi tormentate ſunt ⁊ partũ de poſuere, magiſtratus eſt homicida vel quaſi. Credo etiã cũ lex prohibeat mulieres ꝑgnãtes torqueri ꝙ nõ valeat earũ cõfeſſio facta in tormẽtis. cũ eñ licita non ſit tortura nõ vʒ qḋ ſequit̃ ex ipſa. arg. j. de qõnibus. l. maritus. Sʒ nũquid poſt partũ dʒ ſta tim mori q̃ iã erat cõdẽnata ad mortẽ. dic ꝙ ſic. nam infans ex penſis publicis dʒ ali ⁊ tradi nutriẽdus. ar. j. de cap. l. mulier in opus ſalinax. ſed ſi nõ reperit̃ alia nutrix. dʒ iterim differri ſup pliciũ ne infans fame necet̃ ſm Old. ſʒ gl. in. l. ꝑgnãtis. de penis ſentit qḋ ſuperſedeat̃. xl. diebus: qꝛ illi. xl. dies ſunt dies partus quã gl. intelligo in tortura: qꝛ nõ eſt fortis intra xl. dies ad ſub eũdũ torturã ſm Ant. de piſis. Sʒ in morte nõ hʒ locũ illa glo.
4 qꝛ ibi nõ curat̃ robur corpis. † Sʒ nũqd mulier pregnãs cogat̃ venire ad teſtificãdũ. dic ꝙ nõ. ſi periculũ eſt ne deponat partũ in itinere. j. ſi qs cau. l. ij. §. ſʒ ſi nõ ꝓpter. Jtẽ ſi hoc eſt periculũ ratiõe itineris ꝯdẽnata ĩ exiliũ nõ dʒ in illo mitti donec pariat ſʒ Guil. partui eñ nõ matri ſit h̾ bñficium ꝙ no. ❡ Sed pone ḋt ſtatutũ ꝙ bãniti poſſit ĩpune offẽdi ⁊ occidi an mulier ꝑgnãs bãnita poterit impune offendi vl̾ occidi vr̃ ꝙ nõ: vt hic in ꝯ̃riũ qꝛ hic loqt̃ in iudice q dʒ liberare. ſecus ĩ priuato. vñ pr̃ occidẽs filiã pregnãtẽ in adulterio deprehẽſam nõ punit̃ de homicidio: ergo pari rõne ĩ muliere bãnita. So. dico qḋ nõ pt̃ occidi. qꝛ hʒ dilationẽ a lege donec pariat vt hic. ⁊. d. l. pregnãtis. non ob. ꝙ pr̃ occidit. ⁊ eſt homicida: qꝛ illḋ eſt ꝑꝑ flagrãtis criminis im petuʒ. Jſta eñ rõ mouit Guil. ſed ille de quo loquimur potuit eſſe preuiſus. Jtẽ in patre q ſi differret nõ poſſet poſtea ex inter uallo occidere: qꝛ ſtatutum eſt certum tp̃s a lege. hic aũt eſt ſec⁹. geminum ergo facinus cõmittit q pregnãtẽ occidit cum mater viuẽdi habeat intercapedinẽ. qḋ eſt no. Sʒ quid ſi partus ſit a dulterin⁹ vel in carcere cõceptus dico ꝙ idẽ vt. ſ. e. in ſeruorum
5 §. pe. † Dubitat̃ de muliere q̃ eſt pregnans. x. vel. xx. dierum. an ꝓpterea differatur mors. ⁊ videt̃ qḋ nõ: qꝛ qui eſt in vtero viuit tunc vita plãte. i. vita vegetatiua non vita aĩalis. Sed de planta
b nõ eſt curãdum. Cõtrarium dico:[b] qꝛ lex indiſtincte loquitur: ſʒ nondum ſit aĩa tñ ſpẽs que eſt nõ debet abſcindi parturienti. vt hic. ⁊. l. pregnantis. Et no. hic qḋ lex nocentẽ propter innocẽtẽ precipit viuere. Bal.

1 ☞ Executio matris ad mortẽ dãnate, fauore partus, differt̃.
2 Tortura, an differatur ſicut mors.
3 Pater filiã pregnantem in adulterio repertã, an poſſit occidere.
4 Statutum permittẽs occidi bãnitũ, an ꝑgnãtẽ bãnitã occide re permittat.

Additio Baldi.

1 **Imperator.** † Fauore partus differtur exe cutio corporalis mr̃is dam nate ad mortem. Jtem añ cõceptus ex mr̃e damnata naſcitur ingenuus. Jn gl. idem de ancilla. i. ꝑꝑ gñalia xba. Jtẽ propter gñalem rõnẽ: qꝛ cũ partus ſit innocens vltimo ſuppli cio propter delictũ matris perire nõ dʒ. ⁊ hoc vex etiã ſi eſſet pt⁹ vnius diei ⁊ nondũ format⁹. ⁊ ꝓpterea multe mulieres ſuſpicã tes de morte faciũt ſe impregnari in carceribus. ⁊ credo ꝙ diffe ratur mors. Jn ea. gl. in fi. ⁊ ſufficit qḋ ſit libera tpe cõceptiõis. j. de penis. l. ſi ante. ⁊. ſ. eo. ⁊ ſeruox. §. fi. Jn gloſ. not. hʒ ibi ſi per impreſſionẽ: ſʒ ibi totũ redũdaret in fauorẽ ꝓhibiti hic non. Et dic ꝙ hic fauor ⁊ odiũ ſumũt inſeparabile. Jtẽ fundat̃ ſup indi uiſibili: qꝛ partus dũ incubat viſcerib⁹ eſt idẽ cũ mõſtro. ergo ſu munt originẽ in vna ꝑſona. Jn ea. gl. ibi. l. j. ſed ibi erat adiũctũ per viã ſeparabilẽ. vnde ibi adiunct⁹ hʒ cãm ſubſiſtẽdi. poſt hoc nõ. Et iõ hic neceſſario permittit̃ qḋ al̾s nõ permitteret̃: ⁊ hoc caſu hʒ qs ꝑ aliũ adiũctũ nõ tanꝗ̃ ſibi datũ: ſʒ tanꝗ̃ illi datum ſm Jac. ergo ſi mater interim abortiuaret̃ ſtatim poſtea interiʒ executio fiet: qꝛ nõ erat i⁹ q̃ſitum matri virtute ipſius cõceptio nis ſed partui: ſed ille extinctus eſt. vñ ceſſat bñficium ꝑſonale. Jn gl. ſeq. ibi aqua ⁊ igni ibi deportata eſt. veſtigium hui⁹ pene ĩ excõicãte remãſit ſʒ nõ effectus pene. ⁊ ita dʒ intelligi qḋ no. in ſti. de capi. di. §. minor non eñ excõicat⁹ ꝑdit iura ciuilia nec ex tincta ſunt ſibi: licet interiʒ quedã ceſſent. ⁊ ꝓſequere. vt no. ĩ. d. c. pia. de ſen. excom. lib. vj. in no Jn ea. ibi ⁊ nõ in ptãte. hoc ve rum ſʒ antiqua tẽpora qñ deportatio ſoluebat matrimonium ſecus hodie: qꝛ cum naſcit̃ ex matrimonio: ergo naſcit̃ ĩ patria poteſtate. inſti. de pa. po. Jdẽ dicas ĩ bãnitis: qꝛ fili⁹ naturalis cõceptus ex matre bãnita nõ eſt ciuis ſue ciuitatis. ſecus ſi eẽt
2 legitim⁹: qꝛ patrẽ ſequit̃. j. l. pxi. ❡ † Quero vtrum ſicut differt̃ executio corporalis matris: ita differat̃ tortura dic quod ſic. qꝛ corpus pregnãtis tãgi nõ dʒ. l. j. de ven. inſpi. ⁊ eſt expreſſum de pe. pregnãtis. põt ergo mulier pregnãs in teſtimonium adhibe ri: ſʒ nõ torqueri nec ad primũ cogitur ſi in itinere fatigaretur. l. ij. § ſed ſi nõ ꝓpter. ſi qs cautio. ❡ Querit̃ ſi alicui mulieri ſint aſſignata ꝯfinia: vtrũ dũ eſt grauida dʒ ad ꝯfinia expelli. videt̃ dicẽdum ꝙ aut ꝯfinia ſunt ita ꝓpe ꝙ nullũ imminet periculuʒ partui tũc expellat̃. Jtẽ ſi põt bene ſufferre laborẽ: qꝛ multũ di ſtat a tpe pariẽdi. ſi aũt eſt ꝓpe partũ ita ꝙ fatigatio põt affer re periculũ tũc dʒ differri expulſio ꝑ rationẽ hui⁹. l. ⁊. l. pregnan tis. ſm Guil. ⁊ Cy. ❡ Querit̃ ſi iſta mulier iã peperit: vtrum ꝓ pter lactationẽ differat̃. ⁊ videt̃ ꝙ nõ: qꝛ inſpicit̃ tp̃s dumtaxat partus ſm doc. ſed tu dic ſi inuenit̃ nutrix fiſcus debet acquire re mulierem puero. ſi nõ inuenit̃ debet differri donec nutrix in ueniat̃: quia non debetur minor fauor nato quã naſcituro ſm Oldra. facit. j. loca. l. ſed addes. §. ſi qs mulierẽ. ⁊ ideo ſi officia

a ❡ Torqueri. Et h̾ idẽ tenet Bal. hic.

b ❡ Cõtrariũ dico. Et h̾ verũ etiã ſi ꝑtus eſſet vnius diei conceptus ⁊ nondum formatus ĩ vtero qꝛ debet differri execu tio mortis ſm eundẽ Bal. hic ⁊ in. l. iterpo ſitas. C. de tranſac. et ratio eſt ſʒ eum ibi qꝛ magis naſ cit̃ reipu. quam pe. l. j. §. ſi ea. de vent. ĩ poſ ſeſ. mit. ⁊ tʒ Ale. in. d. l. pregnãtis.

lis vult eſſe gratioſus pōt ſatis differre, nec imminet ſibi pena alicui⁹ ſtatuti. q2 legis ꝑmiſſiōe hoc facit. ¶ † Queritur pater filiā ꝑgnātē reperit in adulterio, vtrū poſſit eā occidere: videtur ꝙ nō ꝓpter puerū, vt hic in litera Guil. dicit ꝯtrū. q2 dolo2 impedit animū vt ita non ſeruetur ſ3 eum. ⁊ ita tenet Cy. Sed tu dic ꝙ dolo2 non d3 impedire animū. vnde l3 mitius puniať, tñ aliqualiter puniť ꝓpter partū. ar. ĵ. de pe. Cicero. de adulte. l. ſi adulteriū. §. fratres. C. de adul. Gracecus. nā iſte videtur excedere modum. ar. l. j. C. vnde vi, idem dico ſi quis occiderit ꝑgnantem. l3 ſm Guil. ⁊ Cy. nō puniretť in aliquo. Dicit hic Cyn. ꝙ ſi quis poſſet ex fo2ma ſtatuti percuſſo2ē repercutere, ꝙ non conſiderať o2do ſeu qualitas: q2 impetus excuſat. qđ non credo verum, q2 debet fieri cum moderamine. l. j. C. vñ vi. vñ bene credo ꝙ minuat penam, ſed non in totum excuſet. ¶ Ultimo quero in multis locis eſt ꝙ quādo qs p2ocurato2 ad bellum ipſe pōt mittere ſub2ogatū. modo pone ꝙ iſte qui eſt ſubſtitutus eſt dānatus ad mo2tē ob aliā cām, an differať mo2s ꝓpter iſtam cauſam, videť ꝙ ſic, vt hic. ⁊ l. j. de bo. dam. veritas eſt in contrariū. q2 non differť cū poſſit alius ſub2ogari loco mo2tui. C. qui pet. tu. cū amatribus ſm Guil. ⁊ Cy. in lectu. ego credo ꝙ ad hoc đ nouo debet ſtatui terminus integer, qui conſueuit eſſe. xl. dierū ſm legem longobardo2um. Et eſt ratio, q2 caſus emergens extinguit commodum totius dilationis. ⁊ ideo de nouo dāda eſt lex. ⁊ ideo heſitať. ĵ. de verb. ob. Non ob. ll. allegate in contrariū. q2 ibi non poterat explicari per alium extra circa vltimā. q. glo. dic ꝙ hodie viuens cū pena non efficiť ſeruus mo2tis. Itē dic ꝙ ad libertatem ſufficit ſtatus fauo2abilis cuiuſlibet tēpo2is. ẜ. eo. Paulus. Et eſt ratio q2 ibi requiriť ſolennitas mr̄imonij, que d3 adhiberi certo tpe. ſ. in p2in. de aut. tu. l. obligari. in fin. l3 Cy. querat rationē quare ⁊ non ſoluit. C. de nup. l. ſi contra.

Additio Baldi.

IMperato2. Qui naſcitur ex ſerua pene, vel depo2tata, tūc ꝑgnāte liber naſciť, ⁊ mulier grauida vltimo ſupplicio cōdēnari pōt, ſ3 d3 executio differri poſt partū. h. d. Itē de mutilatione mēb2i, vel fuſtigatione, vel qualibet pena ex qua timo2 eſſet de partu amittēdo, nā ſuſpēdi d3 executio, ⁊ p2o hoc bene facit. l. p2egnātis. que dicit ꝙ nō pōt to2queri, ergo multo minus atroci⁹ in ꝑſonā affici. P2opter lactationē xo poſt ꝑtum non ſuſpendiť. ſm Guil. l3 glo. l. p2egnantis. ſentiat ꝙ ſuſpendať inde ad. xl. dies. Sed dicit contra hūc text. in ver. dum. qđ notat extremitatē tēpo2is ſm Guil. ⁊ Cy. Sed nunquid pater filiā ꝑgnātē occidere poterit in adulterio dep2ehēſa3, an debeat abſtinere ꝓpter vētrē: Gull. dicit ꝙ pōt occidere vt hic
4 per eū. † Et facit in ar. ꝙ ſi ſtatutum permittat occidi bānitū, ⁊ tu occidis mulierē p2egnātē bānitā, qđ poſſis, q2 lex h3 locum vbi ꝓcediť ꝑ viam iuris non extra o2dinē ſm Guil. ⁊ Cyn. ergo ⁊c. In glo. liberā. in fin. imo etiā ſerua pene parit liberum: vt. C. de penis. l. ſi ante. Ja. de are. ⁊ Cy.

CUm legitime. Dicit ſtatutū ꝙ nobiles ſint de conſilio non alij, queriť an appellatione nobiliū ꝯtineantur baſtardi, ⁊ videť diſtinguēdū ex perſona matris, vt hic: ſed tu dic non contineri, q2 ſo2des non merētur nominari inter p2ecipuos. vt. C. de inceſt. nup. humilem.

QUi furere. Sicut retineť dñiu3, ita ⁊ iuriſdictio. h. d. Et eſt no. ꝑ hoc dicit Bar. ꝙ ꝯ furē tot locis pōt ꝓcedi quot locis cū re furtiua facit reſidentiā. ĵ. de fur. l. ſi dñium. per Bart. ⁊ intelligo reſidētiā vni⁹ diei, vt. ĵ. de fur. l. quo diſtinauerit. ꝙ eſt no. vnū tñ furtū eſt vt. l. ſi familia. de iur. om iud. tamē non eſt mirum ſi vnum delictum habet plures iudices. vt. C. de ſpo2. l. ij.

1 ☞ Extremū iuriſdictionis nō eſt de ſubſtantia iuriſdictiōis.

QUi furere. In text. retinere. q2 in eo reſidet, l3 adminiſtrare non poſſit, q2 nō h3 exercitiū non ꝓpter defectum officij. ſed p2opter defectum cōſenſus. ¶ In tex. dñium. not. ꝙ arguit de iuriſdictione ad dñiū, qđ eſt not. ar. ⁊ facit ꝙ ſicut dominiū nō perdiť niſi acquirať alij. ĵ. quib. ex cau. ma. l. intra vtile. ſic nec iuriſdictio. ⁊ per hoc eſt ar. ꝙ ſi delegatusq h3 ptātem ſubdelegādi, intotum ſubdeleget nō capaci, ꝙ adhuc remanet
1 delegatus ipſe ſm Guil. ⁊ Cy. ¶ No. ꝙ extremū iuriſdictionis non eſt de ſubſtantia iuriſdictionis, qđ pt3, q2 l3 furioſus non exerceat. tñ retinet iuriſdictionē in habitu, etiā ſi ſtaret per longiſſimum tpe. C. de decu. l. in filijs. in rationē litere lib. x.

Additio Baldi.

QUi furere. Uide Inno. de eta. ⁊ quali. vt abbates. vide Jac. de optio. leg. l. apud Aufidiū. Bal. Ibi, dominiū. arguit de iuriſdictione ad dñiū. ⁊ ſic eſt ar. ꝙ ſicut dñiū non perditur niſi alteri acquiratur. ĵ. qd. ex cau. ma. l. nec vtile ſic nec iuriſdictio, vt ſi delegat⁹ habens poteſtatem ſubdelegandi ſubdelegat nō capaci. nā adhuc remanet iudex ſm Cy. ⁊ Guil. hic.

HOmo liber. Natura non pōt facere vt id ꝙ eſt abſo2ptū ⁊ tādem reparatū ſit idē numero. ⁊ ſic habes ꝙ accidentia reſtituta nō ſunt eadē numero. ĵ. de vſufruc. l. qui vſumfructu3 aree. ſed natura recepit facilius p2op2iū eſſe ꝙ eſt not.

Additio Baldi.

HOmo liber. Ibi addicauit: q2 homo tūc mo2tu⁹ fuerat nūc nouus homo eſſe diciť: ⁊ q2 remanēt reliquie ſeruitutis ſ. ius patronat⁹. de her. inſt. talē. §. fi. de ꝯdi. ⁊ demō. interdicit. in gl. ij. in fi. ſed ibi notat petfectionem vt pt3 dū dicit quaſi quodā poſtliminio vel ibi mutatio non habeat perpetuā cauſam vt perpetuum duraret hic habebat cām perpetuā. Itē cōtra. ĵ. de iur. fiſ. ſed reuocata. ſed ibi ius deliberatiōis pēdebat ab ipſo initio. vel ibi reſtitutio iure interuenit hic nō. Itē contra. ĵ. de pac. l. ſi vnus. §. quod ⁊ in ſpecie. ſed ibi interuenit actus retro contrarius hic non.

Herennius. Quod eſſe d3 habetur ac ſi eſſet, ⁊ idem in ſuis appendicijs operatur. h. d. ⁊ vide ꝙ no. in. l. qui rome. §. flauius. ĵ. de ver. ob.

Additio Baldi.

Herennius. Legem id eſt pactum.

VUlgo. Qđ nō pōt denoiari a nobilio2i extremo vel cā denoiať ab ignobilio2. h. d. ⁊ ſic no. ꝙ id qđ non pōt dici non pōt p2obari. ⁊ qđ non pōt ꝓbari nō đ2 eſſe. facit. ĵ. de ꝯhē. emp. l. in lege. cum ſimilibus. ¶ In tex. ſpurij quaſi extra puritatem iuris naturalis nati ſm Ricar. mal. vel quaſi ſine patre nati. l. j. de ca. in glo. ꝓpter. ibi. interitū. iſte pōt demōſtrari per ꝓbationē. ĵ. de p2ob. l. j. C. ne de ſta. defun. l. ſi iuris: ſed ſpuria filiatio qūo ꝓbeť dic ꝙ ꝑ ꝑſumptiōes indicia ⁊ famam. extra de fil. ꝑſby. michael. ¶ In ea. glo. ibi certa hoc vex quoad ſe ſ3 filius qn̄qꝫ eſt incertus de iure: vt ſunt expoſiti ad hoſpitalia. In gl. vt monachum ibi habuit. ergo habes hic duplex genus ſpurio2. ſ. concepto2 vulgo. ⁊ eo2 q ſant nati ex dānato coitu. Et eſt tertiū gen⁹ eo2 qui naſcunť ex legitimo ꝯcubinatu vbi pr̄ eſt certus mater vnica in domo retēta in figura concubine. ⁊ eſt vterqꝫ ſolutus ⁊ ſoluta. Alij nū exigūt ꝙ ſit ī domo retēta mater dūmodo ſit talis cū qua poſſit eſſe ꝯcubinat⁹ ⁊ nō ꝯmittiť ſtup2ū qđ dic ꝑ Dy. in. l. ī cōcubinatu. de cōcu. ꝑ Spe. in ti. de ſuc. ab inte. iſti naturales reputanť ꝯiūcte ꝑſone: ſ3 nō ſpurij quātū ad ciuiles actus ꝙ dic ꝑ Innoc. extra de reſcri. c. nōnulli. ¶ Extra not. qđ paria ſunt nō eſſe ⁊ non apparere legitime. ſic. ĵ. q ſať. cog. l. q̊ties. Per hāc. l. rñſum fuit ad. q. talē pone ſicut frequenter accidit: mulier p2imo viro mo2tuo ſtatim nubit ſcđo, ⁊ peperit in ſeptimo mēſe filiū q pōt eſſe ꝑmi viri, q2 pōt po2tare vſqꝫ ad nouē mēſes. Itē pōt eſſe ex ſcđo, vt. ẜ. e. l. ſeptimo. certe ſm Ja. de ra rōne incertitudinis nō pōt aliquē ex ꝑdictis pr̄em dicere. vñ p2iuabiť vtriuſqꝫ hereditate ſm Cy. in lec. tu. dic: vt no. ĵ. de adi. lega. l. iij. §. ſi duob⁹. gl. eſt o2. extra de ꝑſump. c. ij. ⁊ eſt. q. Azo. in b2ocardis ⁊ eſt diſputata ꝑ Ja. de bel. in. l. j. C. quo. bono2. Additio Bal.

VUlgo. Qui ſine pr̄e natus ſingiť ſpurius quaſi extra puritatē nature genitus appellať h. d. ⁊ đ2 ſpuri⁹ q̄ſi ſine pr̄e natus: ⁊ ſic ꝯ naturā. Bald. Quaľr ergo ꝓbať naturalis filiatio ſola. dic vt no. Inno. de filijs ꝑſby. michael. ⁊ adde qđ no. Inn. de reſcri. nōnulli. bal. Ibi nō pn̄t vllo mō. Et multomagis ſunt ſpurij ſine mr̄e vt ſpurij q ꝓijciunť ad hoſpitale miſerico2die. In gl. j. ꝓpter incertitudinem omnimodā. ⁊ ſic ſunt ſpurij: ſ3 naturales ſunt quo2 pr̄ ē certus vt nati ex vna ꝯcubinia in domo retēta. hi hr̄e3 naturaliter demōſtrare pn̄t: ſed ciuiliter nō pn̄t ⁊ iđ nō vocanť legitimi: q2 hoc ciuile nomē nō naturale. ĵ. e. eum qui. Ibi, interitū. ſ3 certe tūc demōſtrari pōt nō ad oculū ſ3 ad itellectū. bal. ¶ In gl. nō l3 ibi nepos. ⁊ hoc đ potētia o2dinata relata ad nature effectū. Sed per abſolutam potētiā etiā illicita poſſumus ⁊ fo2nicari ⁊ dic de multiplici potentia vt. ĵ. de minſt. teſt. l. j. ⁊ extra de reſcri. ſciſcitat⁹. In fi. hoc verum cum de mero facto eſſet ſermo vt de cōd. inſt. l. mulier. §. ſi quis hereditariū. nā ex quo nō eſt niſi de mero facto cogitatum ſufficit merum factum.

LEx nature. Lex nature loquitur vbi ius ciuile nō loquitur. h. d. ¶ In tex. ibi nature. i. rđ inſita a natura q̄ fundať in hoc: q2 cū filius ſit acceſſo2ius ergo d3 aliquem ſequi. ergo ſi non ſequitur pr̄em d3 ſequi matrē. vel dic qđ filius naturaliter eſt po2tio matris id eſt matrem naturaliter ſequitur.

Additio Baldi.

LEx nature. Ibi legitimo. ⁊ ſic patrem oſtēdere non poteſt nec imitari poteſt. Sequitur igitur matrem cuius po2tio

ſemel

ſemel fuit ⁊ qꝛ hec eſt naturalis philoſophia qꝺ deciſum ab a-
liquo ſapiat conditionem eius a quo deciditur. Bal.

1 ☞ Sententia quãdoq; facit ius plenũ, plenius ⁊ pleniſſimũ.
2 Homines tria dicuntur poſſidere vitam, libertatẽ ⁊ ciuitatem.
3 Legitimus actoꝛ ⁊ reus, qui dicantur.
4 Sententia quibus verbis debeat eſſe foꝛmata, vt faciat ius.
5 Sententia qualiter faciat ius.
6 Sententia in petitione hereditatis qualiter faciat ius.
7 Sententia declaratiua, que ſit.
8 Sententia adiudicatiua, que ſit.
9 Sententia condemnatoꝛia, que ſit.
10 Sententia abſolutoꝛia, que ſit.

INgenuũ. Sententia ſup ſtatu facit ius
apꝺ oẽs. h.d. ⁊ eſt rõ: qꝛ ſi non
faceret ius ꝯ̃ria ſnĩa reſcideret pmã: ⁊ eneruaret eiꝰ
vigoꝛem qꝺ eſt ĩpoſſibile. nã ſnĩa eſt terminꝰ diſce-
ptationis. ⁊ iõ in ſentẽtijs ꝓualet pꝛima ſnĩa: qꝛ aufert materiã
litigãdi: ⁊ vbi deficit materia deficit materiatũ: ⁊ ĩ hoc ſtat rõ.
1 l.j.C.qñ ꝓuo. nõ eſt neceſ. q̄cq̄d alij dicãt. ¶ † Et not. ad euidẽ.
ꝙ qñq; ſnĩa facit ius plenũ. qñq; plenius, qñq; pleniſſimum. fa
cit ius plenũ inter ptes ſolas ſiue ex veritate ſiue ex cõtumacia
lata ſit. de ap. ex cõſenſu. facit ius plenꝰ qñ nõ ex cõtumacia: ſꝫ
cã ltime defenſa. ⁊ vſq; ad finẽ incluſiue lata eſt. ĵ. de euic. l. ſi iõ.
in gl. facit ius pleniſſimũ qñ. l. ſtatuit ſnĩaꝫ hri pꝛo vero hoĩs ſta
tu quoad oẽs. vt hic ſm Fran. accur. Deinde quatuoꝛ modis.
vt in gl. ⁊ aliquãtulũ clariꝰ ꝑ But. ¶ Scꝺo. not. ꝙ lex nr̃a dire
2 cte reſpicit rubꝛi. q̃ ꝺt. ꝺ ſta. ho. Et no. † ꝙ tria ſunt q̃ habemꝰ.
ſcꝫ, vitã, libertatẽ: ⁊ ciuitatẽ: vt not. ĵ. de iu. om. in. l. imperiũ. ⁊ in
his tribus ſnĩa facit ius gñale ⁊ vbiq; locoꝝ. Idẽ in ſnĩa lata
ſup fama. ĵ. de poſtu. l. ex ea. Idẽ in ſnĩa lata ſup bãno. excõica-
tione vel relegatiõe ſm mar. ſi. Nã oẽs iſte ſnĩe ſunt gñales rõne
gñalis effectꝰ. Et iõ faciũt ius apꝺ oẽs. Idẽ in ſnĩa lata ſuper
a etate[a]. ĵ. de interro. ac. l. de etate. Idẽ in ſnĩa lata ſuper dignitate
vel offõ publico. l. j. §. idẽ põponiꝰ. ꝙ fal. tu. autho. Idẽ in ſnĩa la
ta ſup vniuerſitate ⁊ ſup hr̃ditate vt. l. ſtatu liberi. a ceteris. §. ſi.
ĵ. de ſta. lib. Idẽ in ſnĩa lata ſup patria ptãte vl' ſup filiatiõe. vt. l.
j. in ſi. cũ. l. ſeq. ĵ. de li. agno. Idẽ ĩ ſnĩa lata ſup mr̃imonio. vt ex̃ q
filij ſint legi. c. cãꝫ q̃. Hec ſunt xᷓ quatuoꝛ ꝯcurrẽtibꝰ. ſ. ꝙ ſit legi
timũ pꝛincipiũ. i. ꝙ pſone ſint ltie ⁊ congruũ medium. ſ. ꝙ cã ſit
eſtimata. ⁊ defenſa plenarie ſnĩa foꝛmata xᷓbis ⁊ cauſis affirma
tiuis ſupponẽtibꝰ verũ eſſe, rei. ⁊ quarto poſt ſententiã pmanẽ
3 tẽ. ſ. ꝙ nõ detegat̃ colluſio. ſm mar. ſil. ⁊ Ja. but. ¶ † Quero er-
go quatuoꝛ ꝑ oꝛdinẽ. pmo qs ſit legitimus actoꝛ vel reus. Rñ-
deo q pꝛecipuũ ius hꝫ in agẽdo vel deſcẽdendo de ven. inſpi. l. j.
§. denunciare. Et iõ inter pares cõpetitoꝛes ſnĩa ꝯ̃ vnum lata
puta ꝯ̃ vnũ ex fratribꝰ vel pſonis nõ nocet alteri. C. de ſi. inſtr. l.
ij. ⁊. ĵ. de iureiu. l. ſi duo pr̃oni. in pꝛinc. ⁊ alteri nõ tribuit. nec mi
nuit ius nimix nã ꝑ hoc eſt ꝙ vnũ in alterũ nihil poſſit. ĵ. de ma
nu. apud eũ. §. ſi. Nã ⁊ aſinꝰ tumeſcit ſi viderit ſe ꝑ cõparẽ appꝛe
hendi, vt no. ĵ. de ac. poſ. l. j. §. veteres. dꝫ ergo litigatoꝛ eſſe talis
ad quẽ vt ita dixerim ptineat ius in capite. i. in. pꝛedominio. ita
ꝙ alij ſint ſub eo: ſicut mẽbꝛa ſub capite. Et hoc vocabulo vtun
tur Appuli in feudis. ¶ Sꝫ q̃ro qs dꝛ ltie defendere. rñdeo ille
q nõ eſt cõtumax in his q̃ ſunt de ſubſtãtia qõnis. i. q qꝺ extre-
mũ in lite eſt. vt in cõteſtatiõe. ⁊ ſnĩa facit ⁊ nihil omittit. qꝛ nõ
vr̃ bõa ſide litigare qui ꝯtumax ẽ. Et idẽ ſi mediũ cauſe non ſol-
licitat, cũ in ꝓba. ſit totũ cãe põdꝰ. de inof. te. q repudiãtis. §. ſin.
hic tñ eſt notãdum: ꝙ ſi qs ſollicite defendit in pꝛincipio ⁊ me-
dio cãe ⁊ tandẽ qꝛ videbat ſe malã cãm fouere non cõparuit in
ſentẽtia tñ is defẽdiſſe vr̃: qꝛ ſua ꝯparitio ñ potuiſſet nec debuiſ
ſet iudicẽ trahere in ꝯ̃riam opi. vt no. C. de cõtrario iudi. tu. l. ij.
4 ¶ † Tertio quero qbꝰ xᷓbis dꝫ eſſe foꝛmata ſnĩa vt faciat ius.
in cã ſtatꝰ vel q̃ſi vt bãni ⁊ fame. nã fama magna ps ſtatus nr̃i
eſt. vt de varijs cogni. l. cognitionũ. §. j. rñdeo dꝫ eẽ foꝛmata xᷓ-
bis affirmatiuis. vt ꝓnũcio te ĩgenuũ nõ verbis negatiuis. l. ſi
ſernꝰ. ĵ. de lib. cã. Et eſt rõ qꝛ negatio cũ ſuo ꝯ̃rio ſtat in diuerſis
perſonis. ſꝫ non affirmatio: vt. ĵ. ꝺ iureiu. l. ſꝫ ⁊ ſi poſſeſſoꝛi. in pn.
nã pt eẽ ꝙ nõ eſt ſuus meꝰ. tñ eſt tuꝰ. ſꝫ nõ pt eſſe ingenuus qn
ſit q̃ad oẽs ingenuꝰ. qñ ergo ẽ tale ius ꝙ pſuppoſito in aliquo
ſit neceſſe illud idẽ ſupponere in oĩ neceſſe eſt ꝙ ſup tali iure ſnĩa
intelligat̃ gñal'r lata ⁊ oĩbꝰ ius faciat. Eſt ⁊ alia rõ nã ſententia
opat̃ diuerſimode ſm mẽtẽ iudicãtis. ĵ. de arbit. l. qualẽ. Sꝫ ꝑ
verba negatiua iudex nõ intẽdit ius facere. nã intẽtio iudicis eſt
ſeq effectũ ꝓbationũ. ſꝫ negatiua ſentẽtia nõ fundat̃ ex vi pꝛoba
tionũ. ſꝫ potiꝰ qꝛ deficit ꝓbatio. C. de ꝓba. l. actoꝛ. nã q nõ ꝓbat
vincit̃. vt. l. ſi. ĵ. ſi inge. eẽ dicat̃. Et ſi neſcit ꝓbare nõ ꝓbat. ⁊ non
eſt dubiũ ꝙ qs ẽt iuſtã cãm habẽs in veritate ſuccũbit pꝛopter
inopiã ꝓbationũ. ĵ. de edẽ. l. argẽtariꝰ. §. cũ aũt. ⁊ niſi qꝛ ꝺt ꝙ a-
ctoꝛe nõ ꝓbãte reus abſoluit̃ iudex nõ poſſet abſoluere reum a-
ctoꝛe non ꝓbãte. nã iudex pꝛius dꝫ ſcire ꝙ̃ iudicare: ſꝫ concluſio
nẽ negatiuã iudex neſcit eſſe verã: qꝛ ſnĩa iudicis dꝫ interuenire
pꝛecedente cognitione xᷓitatis. ⁊ hoc magis eſt ignoꝛãtia veri-
tatis niſi talis ſit negatiua q̃ inferat ex p̃exiſtẽti cognitoine re
rũ affirmatarũ. Ita ꝙ intellectus iudicis ſit nominatus a pꝛin
cipijs affirmatiuis. iuxta no. ꝑ Cy. in. l. ij. C. de erro. aduo. cuꝫ ſi.
Et niſi ꝓbationes habeant̃ ſuo tpe nihil releuãt vt. d. l. argẽta
rius. §. cũ aũt. ¶ Quarto quero ſi volente dño ſeruus ꝓnũciat̃
ingenuꝰ ad qꝺ intromittit ſe lex de colluſione detegẽda nonne
dñs eſt. Rñdeo ne reſpublica polluatur vt. l. j. de co. dete. ¶ Ex
hoc no. ꝙ ſi pr̃ filium ſuũ facit ꝓnũciari legitimũ cũ ſit ſpurius
ad hoc vt amittatur ad honoꝛes, vel ſucceſſionẽ ꝙ pt colluſio
detegi. illud tñ no. eſt ꝙ de colluſiõe amplius ꝙ̃ ſemel queri nõ
5 pt. vt. l. iij. de ꝑuari. ¶ † Quinto quero qño ſnĩa facit ius. ĵ. de
inof. te. l. poſthumus. §. ſi qs. cũ litigatoꝛ eſſet ĩiuſtus: imo nul-
lus. quomodo eñi iudiciũ male inſtitutũ facit ibi ius. Rñdeo
victuꝫ cõſidera an ſnĩa faciat ꝯ̃ ipm ius, nõ victoꝛẽ: qꝛ actꝰ agẽ
tiũ ſunt in paſſiuo diſpoſito. ⁊ ſic oĩs paſſio denominatur ab eo
ĩ q̊ ſit nõ ab eo a q̊ ſit. nec eñi refert qs faciat ſꝫ cui faciat an ille
habeat in ſe collectũ ius omniũ necne: qꝛ victus in ſe eſt victus
alijs ⁊ in ſe. vt. d. §. ſi qs ex his. Itẽ ſnĩa ibi in teſtamẽto dat̃ po
6 tiꝰ ꝙ̃ pſone ⁊ iõ eſt in rẽ. ſic. ĵ. ꝺ neg. ge. q aliena. §. ſi. ¶ † Sexto
quero quare ſnĩa in petitione hereditatis facit ius. i. habet̃ pꝛo
lege. nã ſtatutum legis ꝓiudicat oĩbus ⁊ ita illa ſnĩa pꝛeiudicat
citatis ⁊ nõ citatis. Rñ. qꝛ eſt ſnĩa fundamẽti ſicut ſi ferret̃ de
iuriſdictiõe. extra de iudi. §. ſi. ad hoc. ĵ. de tranſa. l. cõtrouerſia.
b ¶ Septimo querit̃ nonne oĩs ſnĩa facit ius apud oẽs.[b] cuꝫ ex
ſnĩa oꝛiat̃ titulus ⁊ non pꝛeſcriptio. ĵ. de noxa. l. gñal'r. Rñdeo
titulus nõ facit ius: ſed iunctus cũ poſſeſſoꝛe ex tpe debito fa-
cit p̃ſcriptionẽ hoc eñi facit titulꝰ cõtractꝰ puta emptionis. vñ
titulus non hꝫ vigoꝛẽ rei iudicate: ſꝫ qñ ſnĩa facit ius ſic. ⁊ vide
C. de poſi. l. deſideriũ. ꝑ Cy. ¶ Octauo querit̃ nũqꝺ ſnĩa faciat
ius. ⁊ dic qꝺ in criminalibus facit ius, ſed in ciuilibus nõ facit
ius. ſ. inter oẽs. fallit in actione populari. facit. l. eũ qui. §. in po
pularibus. ꝺ iureiur. Itẽ fallit in alijs caſibꝰ expꝛeſſis in iure. ⁊
rõ regule eſt: qꝛ ꝓceſſus iudicioꝝ eſt ſtricti iuris qꝛ oĩa iudicia
ſunt de iure ciuili. vt no. inſti. de ob. in pn. Et iõ extranee perſo-
ne non claudunt̃ in iudicio ſicut nec in ſtipulationibꝰ. ar. ĵ. ꝺ xᷓ.
ob. l. ſi ita ſtipulatꝰ. §. griſogonꝰ. Et in actione populari ẽ rõ qꝛ
vnꝰ exercet nomine oĩm. ⁊ in iure gñali melioꝛ eſt conditio oc-
cupãtis ⁊ totũ ius gñale ꝯſumit in iudicio. ¶ Cõcludẽdo aũt
in materia diſtingue naturas ⁊ ſpecies ſnĩarũ. nã interduꝫ fert̃
ſnĩa diſpoſitiua. Interdũ ſolutiua. Interdũ reſciſſoꝛia. Inter
dũ ꝓuata. Interdũ declaratiua. Interdum adiudicatiua. In-
terdũ cõdẽnatoꝛia. Interdũ abſolutoꝛia. Pꝛĩo caſu ſnĩa facit
ius non ſolũ declaratiue, ſꝫ p̃ſumptiue nõ oꝛiginaliter ſꝫ ꝑ acci-
dẽs. Qꝺ ſic ꝓbo decretum iudicis facit ius. ergo multomagis
ſnĩa diffinitiua. Et iõ decretalis bonoꝝ poſſeſſio ius tribuit in
oĩbus cauſis in qbus ius cõſiderat̃. Et iõ vbi nõ tribuit ius ẽ.
qꝛ cauſa eius in facto, nõ in iure cõſiſtit. vt in carboniana. ⁊ ea q̃
dat̃ noĩe ventris. vt. C. vnde le. l. certũ. ⁊ ſi iudex ius tribuit bo-
noꝝ poſſeſſionẽ decernẽdo. multomagis diffiniẽdo quem eſſe
heredẽ. l. ſtatulibe. a ceteris. §. qntus. de ſta. lib. ⁊ idẽ eſt vbi fer-
tur ſnĩa in cauſa ſtatus. vt hic. nã indiuiſibilis ſtatus hoĩs non
recipit ſeparationem pꝛeſertim cum ⁊ ipſi ſententie natura co
operet̃. puta. qꝛ ꝓnuntiatur ingenuꝰ cũ rõ naturalis: ⁊ natura
cõis ſit oĩbus. de accu. l. hos accuſare. §. ſi. ⁊ idẽ pꝛonunciatur
ꝙ aliqs ſit bone fame. nã ⁊ naturaliter hoc ineſt. idẽ tamen di-
co ꝙ ſi nõ cooperat̃ natura ſꝫ rõ ciuilis vt quia pꝛonunciat̃ ali-
quis tutoꝛ. l. j. §. idem pomponius. qꝺ fal. tu aut̃. C. de pe. here. l.
ſi putas. vel pꝛonunciat̃ pꝛelatꝰ. nã talis ſnĩa eccleſie dat. ⁊ ideo
eſt gñalis ⁊ in rẽ ſicut ſententia lata ſuper matrimonio. extra q
filij ſint legiti. c. cãm que. ⁊ idẽ ſi ferat̃ ſup monachatione. ⁊ idẽ
ſi ſuper ciuitate, vel oꝛigine, vel clericatu. ad municip. l. ꝺ iure. ꝺ
ſen. excom. ſi iudex laicus. nec eſt enim per ſingula pꝛonuncian-
dum: ſed ſufficit ſemel cũ gñalis ſit illa determinatio. eſt enim
ſententia fundamẽti. vnde vt finis imponatur. nõ vult lex idẽ
ſepius reuolui. ⁊ hoc de ſententijs diſpoſitionis. Idẽ de reſolu
tiuis. vt ſi minoꝛ reſtituitur in integrũ cõtra aditionem heredi
tatis. ĵ. de condi. inde. l. ij. ponitur enim gladius ad radicẽ. ⁊ iõ
omnibus nocet. C. vt ſe ab here. abſtine. aut̃. ſi oĩs. ⁊ idẽ in reſciſ
ſoꝛia. vñ ſententia reſciſſoꝛia teſtamenti ius facit. de inof. teſt.
l. poſthumꝰ. §. ſi quis. quia amoto obſtaculo aperta eſt omnibꝰ
via. ⁊ qꝛ talis eſt illius ſententie natura. de inof. teſt. l. titia. Idẽ
de ſnĩa pꝛiuatiua. l. qui vltimo. ĵ. de penis. ⁊ no. ĵ. ꝺ poſt. l. ex ea.
Pꝛiuatiue autẽ ſnĩe ꝓpꝛie reſpiciunt tria q̃ habemus. ſ. ſtatũ,
ciuitatẽ, ⁊ libertatẽ, adde famã. vt. l. cognitionũ. ff. de varijs co.
7 ¶ † Declaratiua aũt ſnĩa eſt illa q̃ fert̃ ĩ realibꝰ actionibꝰ ⁊ illa
de ſui natura nõ facit ius nouũ: ſꝫ declarat antiquũ. vt. l. ſicut.
§. ſi q̃rat̃. ĵ. ſi ſui. vẽdi. tñ ſi admĩiculo poſſeſſiõis ꝯfirmat̃ habet̃
ꝓ titulo ⁊ cauſat p̃ſcriptionẽ q̃ valet ꝯ̃ oẽs: ꝙ dic vt. ĵ. ꝺ iureiur.
l. ſꝫ et ſi poſſeſſoꝛi. in pꝛin. titulꝰ eñi ⁊ poſſeſſio habitus ab vno
ꝓiudicat oĩbus. nõ reſpectu obligãdi aliũ, ſꝫ reſpectu p̃ ſcribẽ-
di. al's fuiſſet fruſtra ĩuẽta publiciana nec p̃ſcriptio valeret ſi ti
tulꝰ ñ eẽt titulꝰ q̊ ad oẽs. ⁊ vide ꝙ tãgit Cy. C. ꝺpo. l. deſideriũ.

a ¶ Sup etate. Sꝫ nunqꝺ h' ſnĩa ſuper etate facit ius ĩter al's pſonas ⁊ in alijs cauſis viꝺ Inno. ĩ. c. cũ dilectus. in vl. col. ĩ xᷓ. iudicata. de elec. ⁊ euñdẽ Bal. in margari. ſua. xᷓ. ſnĩa.

b ¶ Oẽs. adde ꝙ in caſibꝰ in qbꝰ ſnĩa facit ius quoad oẽs intelligitur ſi lata ſit ꝯ̃ pꝛeſentẽ nõ ſi ꝯ̃ abſenteꝫ pau. de ca. in. l. cũ filiꝰ §. j. de ver. obl.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

8 ¶ † De ſententia adiudicatiua, dic ꝙ illa ꝓprie nõ fertur diffinitiue niſi in duplicib⁹ iudicijs. ⁊ hoc facit iudicij eq̃tas. ⁊ cãe neceſſitas. cũ inſtar ꝑmutationis habeať diuiſio. vt no. inſti. de offi. iud. in fi. C. fa erc. l. ſi familie. Scðm vero decretum ꝑ qð aliqd adiudicať nõ ꝓprie dr̃ ſnĩa, q2 nõ eſt diffinitiua. vt no. l. j. §. cũ in ſententijs. ĵ. qñ ap. ſit. ⁊ l. ſi minor. de bo. autho. iudi. poſſi.

9 ¶ † De ſnĩa ꝯdemnatoria, dic ꝙ nõ facit ius gñale: ſed ſolum inter ꝑtes inter quas lata eſt, q2 perſona q̃ non includitur in iudicio non includiť in ſnĩa, cũ ad eã niſi per iudiciũ ꝑueniri non poſſit. Sꝫ illa regula q̃nq3 fallit. vt qñ alia perſona includitur liti. ĵ. de re iu. l. ſepe. C. ſi propter pub. pẽ. l. ſi deſerta. Itẽ fallit rõne ordinis. nã ꝑiudicat reſpectu ordinis qñ duo ſunt iudicia cõtra diuerſos quorũ vnum dꝫ prius ꝓcedere. nã ſufficit ꝙ iſte ordo ſeruet etiã non citato. C. de ad. diuer. iud. l. j. nam vbi non diſputať de iure abſentis, nõ eſt abſens citandus. vt no. in. l. iij. §. 10 pe. de bo. poſ. ¶ † De abſolutoria, dic ꝙ eius natura eſt elidere ⁊ exceptionem parere. ⁊ his terminis regl'r eſt contenta. vt inſt. de excep. §. item ſi in iudicio. ⁊ de cõdic. inde. l. iul. Ubicũq3 dixi ꝙ ſnĩa facit ius generale, intellige ſi quatuor interuenerũt, de quibus dixi in prin. huius legis. Bald.

Ingenuũ. Sententia q̃ pro ingenuitate eſt lata, ius facit, ⁊ loco veritatis habetur. h. d. ¶ In tex. ibi, accipitur. ibi quoad omnes iſto caſu. In gl. que dicit preiudicaret. q2 talis ſnĩa nõ hꝫ vim probationũ. ⁊ dic ꝙ ad hoc vt iſta ſnĩa faciat ius quatuor exiguntř. vnũ in prin. ſ. ꝙ petitor ſit iuſtus. de ſolu. l. decem cũ nõ iuſto. Itẽ ꝙ ab iſto petitore pendeat ius cetero rum [illegible] ſi aliquis eſſet hic ꝑncipalis. ar. ĵ. de iureiur. l. ſi duo. ſꝫ Ant. zaffi. ¶ Scðo requiriť in ꝑceſſu ꝙ ille q ſuccũbit cãm defenderit. vñ ſnĩa lata ex cõtumacia non facit ius. ĵ. de inof. teſta. l. qui repudiãtis. in fi. ¶ Tertio requiriť in ſnĩa ꝙ ſit declaratoria, ⁊ lata verbis affirmatiuis nõ negatiuis. l. diuiſ fratres. ⁊ l. ſi ſeru⁹. ¶ Quarto reqriť poſt ſnĩaꝫ ꝙ non detegať lata ꝑ colluſionẽ. l. j. de col. dete. ſꝫ But. ¶ Extra no. quaſdã ſententias, que faciũt ius apd oẽs. Prima eſt ſnĩa ingenuitatis. vt hic. Secũda filiationis. vt. l. ij. de lib. agno. Tertia legitimationis ſeu legitimitatis. ar. eiuſdẽ. l. tñ hoc non tꝫ ita expreſſe In. vt ipſe no extra q fil. ſint le. c. cãꝫ que. vbi vide. Quarta patrie ꝑtãtis, hinc eſt ꝙ admittiť tertius oppoſitor cui⁹ intereſt. ĵ. ſol. ma. l. titia. ſꝫ nec hoc eſt ita expeditum lꝫ iſta tria videanť cõnexa filiatio, legitimitas, ⁊ patria ꝑtãs. Quinta ſꝫ quoſdã facit ius ſnĩa bãni, quaſi ſit criminalis ſꝫ M. ſi tñ non eſt ita clarũ, q2 nõ diſputať de crimine ſꝫ de ꝑceſſu cãe. aliud eſt eſſe criminoſuꝫ, aliud condẽnatum vel bãnitũ, qð etiã innocentibus accidit. qð dicit text. de ver. ſi. probrũ ⁊ opprobriũ. ꝑ quẽ videť ꝓbari ꝙ poſitio poſſit fieri de ꝯdẽnatione, lꝫ non poſſit fieri de crimine. vt hic ꝑ In a not. de elec. c. dudũ. Sexta eſt ſnĩa etatis[a] ⁊ matrimonij. ar. d. l. ij. de li. agno. q2 nõ habem⁹ aliã. l. ita bñ loquẽtẽ. Septima eſt ſnĩa reſciſſoria. ĵ. de inof. teſt. l. Papin. §. ſi quis. Octaua eſt ſentẽtia declaratoria facti ꝯnexi. ĵ. de adul. denũtiaſſe. §. q̃riť. Tu dic ꝙ ibi ſpãle, regul'r eñ ſnĩa declaratoria non facit ius apud oẽs, ſꝫ ſolum apud litigãtes. ĵ. de iureiur. l. ſꝫ ⁊ ſi poſſeſſori. Iteꝫ in ſnĩa introductoria iuris noui: q2 nec illa afficit niſi litigãtes. vnum tñ ſcias. ꝙ omnes dicantur litigantes quod res tangit ſi ſunt citati ſꝫ Inno. extra de re iud. c. Quis facit etiaꝫ ius inter oẽs ſnĩa lata ſuꝑ collatione. vt no. in. l. iij. de ꝑuari. ¶ Ultio adde qð no. Inn. de acc. c. ad petitioneꝫ. Itẽ facit ius ſnĩa in accuſatiõib⁹. ff. de ac. ſi cui. §. j. Itẽ in popularibus act. ĵ. de ſepul. vi. l. ſepulchri. itẽ vř ꝙ faciat ius in vniuerſalib⁹ iudicijs. l. ſta. lib. a ceteris. §. Quint⁹. de ſta. lib. tñ hoc nõ eſt ſimp'r verũ item vř ſnĩa facere ius in cã reſtitutionis in integr. gñal'r petite. C. ſi vt ſe ab here. auf. ſi oẽs. ¶ Querit Inn. d. c. cãm. de ſnĩa lata contra inſtr̃m qð ſit falſum. vtrũ afficiat alios. vř caſus in. l. ij. C. de fide inſtr. facit. ĵ. de inſa. Luci⁹. item facit ius apud oẽs ſnĩa, qñ afficit perſonam ſuccũbentis. vt no. ĵ. de poſtu. l. ex ea. Bal.

a ¶ Etatis. Vide que dixi. ſ. in ea. l.

b ¶ Patri. pro quo vide tu nota. ꝯſi. xv. ⁊ p. d. bar. i. l. cũ opꝫ. C. de bo. q̃ libe.

Additio Baldi.

Ingenuũ. Vide qð no. Ja. de reſcri. paſtoralis. in gl. ſed. ⁊ de renun. in preſentia. ⁊ qð no. ĵ. de preuari. l. iij. ꝑ Azo. ⁊ per Archi. ij. q. vj. c. j. Snĩa ſuꝑ ingenuitate lata contra patronum, de libertino facit ingenuum. h. d. Bal. Sꝫ qd ſi ꝯtra vnũ ex duob⁹ patronis non credo ꝙ fiat ingenu⁹. vt. ĵ. de iureiur. l. ſi duo ꝑroni. Sꝫ quare in hoc iuris articulo ſentẽtia facit i⁹: rñd. ꝙ referẽs queſtionẽ ſtatus exuperet de iure tertij qð ille amiſit. ⁊ ſic nõ poteſt. ad hoc de manu. teſt. l. qui habebat. §. fi. ⁊ in authẽ. de nup. §. qm̃ infirmas. Quid de ſententia lata ſuper affinitate. dic vt no. ĵ. de pac. ius agnationis. Item adde qð not. In. qui. fil. ſint leg. cauſam que. ¶ In text. q2 res iud. vide oĩno extra de accu. ad peti. in prin. In gl. ibi, eſſe ingenuum. idem ſi pronunciet aliquem eſſe verum clericum. Idem dicunt aduocati ſi aliquis bãniatur vt homicida. Idem ſi ſuper etate, vt. ĵ. de minor. l. de etate. Mar. fil. Cyn. in addi. Ratio q2 de ſtatu agitur.

vnde aut refricatur queſtio ſtatus ſeu criminis propter ſtatum ⁊ verum eſt ꝙ dicit Mar. fil. vt propter penam. ⁊ tunc non eſt verum: q2 bãnitus de vno loco poteſt in alio cãm diffiteri. vt. l. j. C. de mo. mulc. Item hec lex procedit qñ index pronuntiat ſuꝑ facto principali. Si xo ſuper reſcripto falſo qð ſit verũ vel ſuper mãdato falſo ꝙ ſit vex nõ valet ꝓnũtiatio. primo caſu ꝓpter defectum iuriſdictiõis. ſcðo q2 nõ hꝫ poteſtatẽ in abſentem. vt no. ſpe. de reſcriptis preſentia. §. j. in gl. x. pe. ⁊ fi. ibi omnino videas. Sed ꝯtra id, ⁊ quod dixi de bãnito obſtat. l. qui repud. in fi. ſed ibi quoad aliã ꝑſonã hic quoad eandẽ. Itẽ ob. l. j. C. de nũdi. ibi meruerunt. Ibi, facit ius. i. inducit quoddam ſtatutũ q̃ad iura ſue ciuitatis nõ q̃ad infamiã nec aliqua iura ciuiũ Romanoꝝ.

Qui in vtero. In fi. hui⁹. l. not. ar. ꝙ mortuo rege relicta vxore ꝑgnãte fidelitates ⁊ homagia debenť vẽtri vt deberenť filio ſi iã nat⁹ eẽt in mũdo. Dicit ſtatutũ qð q̃cũq3 ceperit lupũ habeat. x. ꝑ q̃libet. cepi lupã ꝑgnãtẽ cũ duob⁹ lupatinis queriť qd iuris: Reſpõdeo vnica. x. habeo: q2 in vno corpore ſunt plures aĩe. ⁊ labor vnicus. ar. de annuis le. ſeio. ⁊ q2 qð eſt i vtero nõ vř arg. ĵ. de ꝯhẽ. emp. l. ruptilia. ⁊ q2 lex nõ curat ð lupatinis. vñ nõ fingit eos natos. ¶ Quid ſi mřem cũ lupatinis cepi. dic vnũ ꝑmiũ deberi. l. ſꝫ addes. §. ſi qs mulierẽ. ĵ. loca. nã ꝑ ex lacte nutriť adhuc in vtero vř. ¶ Quero qdã florẽtinus fecit teſtm̃' ⁊ dixit ſi rex Partorũ deceſſerit ſine filijs ex ſe legitime natis inſtituo heredem ſanctã Iuſtinã de padua. modo rex partoꝝ deceſſit relicta vxore ꝑgnãte que poſtea peperit quid iuris: Rñde non habeť ꝑ nato: q2 nõ agiť de ꝯmodo vteri. q2 ſibi nihil eſt relictum cũ verba ſunt negatiua. vt. l. ex facto. ĵ. de here. inſti. ⁊ not. in. l. luci⁹. e. ti. ⁊ iõ cũ nõ agať de cõmodo partus dꝫ inſpici veritas verboꝝ: ſꝫ nõ eſt natus. ergo admittiť ſancta Iuſtina ⁊ idem in ſim. vt no. ſ. eo. l. qui in vtero. Nã exẽpla ponimus. nõ vt ita ſint: ſed vt ſentiant qui addiſcunt. Bal. Additio Baldi.

Qui in vtero. Ibi, rex natura q̃nq3 natus habeť ꝑ nõ nato. ĵ. de libe. ⁊ poſth. titius. vl. ſꝫ ibi. iõ q2 erat ſenſus de certo. ¶ In tex. ſequitur ille reuerſus. Ibi ſi ancillam. Uide hic per Guil. de capiente lupã pregnantem ad quam allegať. l. ĵ. loca. l. ſed addes §. ſi mulierem.

¶ De his qui ſunt ſui vel alie. iuris. Rub.

1 ☞ Qui non eſt ſui iuris, omnia domino acquirit.
2 Inueſtitura generalis, non extenditur ad feuda inutilia.
3 Libertus ⁊ vaſallus acquirunt dominis ſuis.

De iure perſonarum. Qui cognoſcit vnũ ꝯtrariorũ, cognoſcit reliquũ. Et q2 neſcit probare vnũ neſcit ꝓbare reliquũ vñ ſi teſtis ĩterrogat⁹ dt fuiſſe de nocte q̃r eſt facta dies dixit neſcio, non ꝑt probare pro noctis tempore: ſꝫ ſi dicat dies eſt facta ſicut lumen ⁊ nox ſicut obſcuritas, lꝫ non det propriam demonſtrationem cum quadam circumlocutione apparet ipm hr̃e intellectum rei. ⁊ iõ probat. Et ſi teſtis dt qð titi⁹ eſt male fame interrogat⁹ qd ĩtelligit per bonã famã dixit, ignoro cõſtat eũ nõ intelligere ſuũ ꝯtriũ. ſ. malã famã. ⁊ ſic nõ ꝓbat: ſꝫ ſi dt bona fama eſt laus bonoꝝ hoĩm ⁊ infamia eſt blaſmũ bonoꝝ viroꝝ: tũc apparet qð nõ deficit in eo iudiciũ nec ſenſus in teſte eñ magis cõſiderať quedã groſſa diſcretio: ꝙ totius rei cõpleta diffinitio. vt. l. ſti. iſta. §. ei quoq3. de ver. ob. Eſt aũt fama naturalis cõis opinio de hoĩs innocentia: ſꝫ fama acq̃ſita factis eſt cõſentiẽs laus bonorũ: ⁊ vera vox recte iudicantiũ de aliqua virtute: ⁊ de excellenti virtute illa eſt glorioſa. de q̃ſtionib⁹ tuſculanis. ij. Ecõtra infamia eſt macula acquiſita ⁊ corruptis moribus diuulgata in populo deteſtabilis ⁊ maxime apud bonos ⁊ graues infamia eſt interdum ſine certo authore ĩnẽtus rumor cui malignitas, ſ. malorum mox dedit ortũ. fides autẽ incremẽtũ. extra de acc. c. qual'r ⁊ qñ. ⁊ interdũ falſa fama inducit defectum cauſe finalis. in. l. vlt. ĵ. de here. inſti. Reuertor ad ꝓpoſitũ: ⁊ dico ꝙ ꝯtria ꝯtrijs probantur. vñ albũ ꝓbatur per nigrũ: nã appoſita iuxta ſe poſita ſe oſtendunt. ¶ Scðo no. qð ille q non eſt ſui iuris omnia acquirit dño ſuo. 1 Et gl. intelligit hoc de acquiſitione iuſta. † Quid ergo ſi ſeru⁹ feneratur pecuniam dñi vel filiuſfa. pecuniam patris ⁊ acquirit exinde multas vſuras: An dominium iſtarũ vſurarũ acquiriť b patri[b] vel dño gl. C. de bo. que lib. l. cũ opꝫ. in prin. que incipit ex ſubſtantia patris. videtur qð acquirať patri vel dño cum ſuo tñ vitio. ſ. qð pr̃ ⁊ dñs teneť ad reſtõnẽ. Sꝫ illa gl. innuit ꝯtrium. ff. de acq. poſ. l. qð ſeru⁹. ⁊ ar. ĵ. pro ſocio. l. ꝙ autẽ. ⁊ ar. ĵ. fa. er. l. cete. §. j. ꝑina opi. verior vř. nã ex vſuraria prauitate acqriť dñiũ vñ ſoluẽti cõpetit liberatio, q̃ al's non ꝯpeteret. extra de iureiur. c. debitores: q2 acqrit dñiũ g̃ acqriť dño cum ſeruus nõ poſſit eẽ dñs. Et idẽ in filio in ꝓfectitijs. cõcedo tñ filior ſeruo vt poſſint preuenire.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN